Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

خواد بز گر ته

د شاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

PROPERTY OF ACKU
6185

دوهم اثر

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمیر : ۵۰۰
دچاپ نیټه : ۱۳۴۰ ورى

فهرست

شمېر	شعر	مخ
۱	پیل	۱
۲	عشق	۱
۳	کائنات	۲
٤	دتالندې کوکار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	برېښنا	۷
۷	دتوتکي شور	۸
۸	نیالګی	۹
۹	دوربځ ژړا	۱۰
۱۰	څاڅکی	۱۱
۱۱	دبوډۍ ټال	۱۲
۱۲	دشپونکی شپېلۍ	۱۳
۱۳	د شفق سره خبرې	۱٤
۱٤	مېږی څه وایي	۱٥
۱٥	د هېواد پسرلی	۱٦
۱٦	اې پغمانه	۱۹
۱۷	بڼ	۲۱
۱۸	سرو	۲۳
۱۹	چمن وایی	۲۳
۲۰	دسحر نسیم ته	۲۳
۲۱	غوټۍ	۲٥
۲۲	اغزی	۲٦
۲۳	ګل	۲۷
۲٤	دپسرلی ګل	۲۸
۲٥	دبلبل نغمه	۳۰
۲٦	دفوارې ساز	۳۰
۲۷	باد	۳۱
۲۸	دتوتی سندرې	۳۲
۲۹	څانګه	۳۲
۳۰	دحباب خندا	۳۳
۳۱	شنه پاڼه	۳٤
۳۲	دسیند دڅپو نغمې	۳٥
۳۳	زېړی ګلونه	۳٥
۳٤	خوږ انار	۳٦
۳٥	منې ته	۳۷
۳٦	سپین زر	۳۸
۳۷	کیمیا بوټی	۳۹
۳۸	دغنمو وږی	٤۰
۳۹	دمچمچۍ ناره	٤۱
٤۰	چینه	٤۲
٤۱	منګی	٤[illegible]
٤۲	طبی نباتات	٤٤
٤۳	چرس	٤٤
٤٤	یووږی انګوریم	٤٥
٤٥	دام او دانه	٤٦
٤٦	بندی کوتره	٤۷
٤۷	داوریا زمزمه	٤۷
٤۸	واهم یو خیال	٤۸
٤۹	مېوه	٤۹
٥۰	دپښتونخوا غرونه	٤۹
٥۱	خاوره	٥۱
٥۲	تیږه	٥۱
٥۳	کوچی	٥۲
٥٤	آسمانی پېغله	٥۳
٥٥	اوربشې	٥٥
٥٦	سپین زیری مالیار	٥٦
٥۷	دشکوفې جشن	٥۸
٥۸	دارغوان مشعل	٥۹
٥۹	دوربېښمو چنجی	٥۹
٦۰	دشبنم مرغلرې	٦۰
٦۱	مرګ او ژوند	٦۱
٦۲	دبزګر چیغه	٦۲
٦۳	خپشاوه	٦۲
٦٤	تمباکو څه وایی	٦۳
٦٥	غاټول	٦٤
٦٦	قفس	٦٥
٦۷	زرکې ته	٦٦
٦۸	ګلچین شاعر	٦۷
٦۹	خزان	٦۷
۷۰	پای	٦۸

﴿الف﴾

ښاغلی «مجروح» تقریظ

ښاغلی فنا.

ستا داشعار ومجموعه‌چه ما ته‌دې را کړې وه‌ما وکتله، او څو شعرونه‌چه‌دې‌ما ولیدل خدای‌شته‌ډېرمې‌خوښ‌شو او ډېرخوند یې راکړ.

ستاپه‌بعض شعرونوکښې شعری لطافت اوادبی قوت له‌ورایه ښکاری تا چه دشعرونو دپاره‌کومې موضوع گانې ټاکلی او کوم عنوانونه چه دې پیدا کړی دی داپخپله ستاپه‌ښه‌استعداد اوستاپه‌ښه‌قریحه دلالت کوی.

که‌ته خپل دادبی تکامل سیرته‌دوام‌ور کړی اوپه دې لارکښې څوقدمه‌نور مخکښې لاړشې دپښتو په‌شاعری کښې به یو ښه پیاوړی شاعرداعلاموپه فهرست کښې زیات شی؛ اودپښتوادب سنګرکښې‌به‌یوبل ښه‌سپاهی‌پیداشی‌اوهغه‌به تې یې!

ته‌فنایې مگر داده اوسه‌شعر به‌دې دایم باقی وی که‌خدای کول.

سید شمس الدین «مجروح»

★★★

د ښاغلی «الفت» تقریظ

دشاعرپسرلی دښاغلی فناصافی داشعارومجموعه ده چه په شاعرانه او ادبی. رنگ کښی ئی د اجتماعی ژوند نـاوړه خـواوې له انتقاد لاندې نیولی دی دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبیعت لهمظاهرو او بشری فطرت سره ډیر ارتباط لری.

دغهځلمی شاعر یوازې له گل اوبلبل سره کار نلری دوطن لهاغزوسره هم آشنا دی اودهیواد لههرکاڼی بوټی سرهمینه او علاقهلری دده دځینو اشعارو عنوانونه کهدغنمو و ږی، څانگه، شنه پاڼه تیږه، خاوره ، اغزیمنگی، چینهاوداسې نورد نورو پهاشعارو کښی دغومره نهمومو .

فنا پهدغسی موضوعاتو کښی ډیر ښه نکات اومطالب پیدا کړیدیاواشعار بې اصلاحی رنگ لری ، ژبه یې ساده او روانه ده اوپه شعری پیرایه کښی ځینیاجتماعی معایبوتهگوتهنیسیمثلاً دپسرلی گل پهخبرو راولیاوداپرېوایی:

چه غوټۍ وم له نسیمه شرمیدمه ✲ په شڼو پاڼو کښی بلبل نه پټیدمه
دوږ مې په تخنولو په خندا شوم ✲ د بلبل خوږو نغمو سره آشناشوم
. . . . ✲ . . . .
کله ظلم ماله خپل بوټی جدا کړی ✲ پهبازارکښیمېپیسوباندېسوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلی چهخرخیږم ✲ زما نښان نهیم لهننگهمړاوی کیږم

✲ ✲ ✲ ✲ ✲

همدا رنگه د تیږې له سنگین عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلومیږی خپل شعر پهشاعرانه رنگ داسی شروع کوی :

«دخو بانو دزړه تشبیه له ماسره کیږی ، دعدالت په تله کښې دکم او زیات مقیاس او معیار زهیم ، زمرد لعلاویاقوت زما نومونه دی، طلا اولاجورد زما په غیږکښی ځای لری ، د وطن دخپلواکی پهجگړه کښی د مجاهد ینو سنگرزهیم له مانه د عزم اوثبات کلك درس واخله، دهرې ماڼۍاو ودانۍ تهداب زه یم او ددنیالوړې ماڼۍ اوښکلې بنگلې په ما باندې ټینگې ولاړې دی»

له دغې لنډې تبصرې نهښائی د ښاغلی فنا دشعر رنگ او ډ و ل څه نه څه معلوم شویوی، زهدغهاشعاردقدروړبولم اوپهښه سترگهورتهگورم.

۳۸/۸/۱۲ گل پاچا «الفت»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښاغلی «بېنوا» تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت ، خو دادهغه فناپسرلی نه دی چه پسرلی یې د بقا خزان وی، بلکه‌له‌دې پسرلی څخه پخپله دبقابوی پورته کیږی .

زه د فنا شاعرانه جذ باتو ته په درنه سترگه گورم، خصوصاً دده ساده او روان‌سبك دستایلو وړدی .

هیله ده چه‌دده داپسرلی به خزان ونه‌لری‌اوپرله‌پسې به رنگارنگ گلونه دده‌دطبع‌په‌بڼ کې‌په‌غوړیدووی ،چه‌د ذوق دخاوندانودماغونه‌معطر کړی، اوداهغه وخت کیدای‌شی چه دی په خپله دښکلا په‌تماشوکی فناشی لکه چه‌پخپله‌وایی:

«فنا» شوی د ښکلا په تما شویم
ماجار کړی ستاله‌مخ‌نه‌دی‌هزار بڼ

۳۸/۷/۱۹ عبدالرؤف«بینوا»

دبناغلی «ربنتین» تقریظ

دشاعر دپسرلی له ننداري خخه مې پوره‌خوند واخیست، ددې پسرلی‌غوټی رومبی په حمد او ثنا او بیا دعشق په ستاینه خو له‌پرانستې ده. په دې پسرلی کښی رنګار نګ ګلونه غوړیدلیدلی او هررازوزمې پکښی‌چلیدلی دی.

په‌دی ګلونو کښی یو خوږ بوی پروت‌دی ؛چه‌دهرچازړو نه‌پرې‌تازه کیږی

په‌دی پسرلی‌کښی په‌مزه‌مزه دبلبل نغمې، دتوتیانو سندرې دسینددخپوشور د شپونکی دشپېلۍ سوزناکې چیغې‌اورېدل کیږی.

ددې پسرلی دسحر په نسیم مخ پڅۍ غوټۍ غوړیږی، د دې پسرلی باد دخوارانو پیغامونه‌شته‌منو ته‌رسوی:

دخوارانو پیغامونه را سره دی ★ رسوم ئی د بډای عشرت‌سرای ته

غرض داچه‌دشاعرپه‌پسرلی‌کښی دژوندانه ډېر رازونه اوخوندونه‌شته‌دی.

لکه بوی چه‌دګل په‌پاڼه کښې پټ دی دغسې فنا هم په خپلو اشعارو کښې ځان نغښتی دی خودده دروانې او نازولې‌نرمې‌طبعې‌پلوشې‌پکښې‌غلی‌غلی‌ځلیږی.

داسې‌ښکاری چه‌فنادزړه په‌فتوه شعر وایی‌اودزړه‌دخا وندانو دپاره یې‌وایی نولکه‌په‌زړه کښی‌لارپیداکوی زه پوره هیله لرم چه‌داځلمی شاعربه‌نورهم‌دشعر پسرلی ښایسته کاندی او دشعر دباغ‌وبڼ ګلانو ته به‌نوره تازګی هم ورښی.

۳۸/۱۰/۱۴ صدیق‌الله«ربنتین»

★ ★ ★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر پسرلی

یا نوی ګل

لکه څرنګه چه په ناغوړېدلی غوټۍ کښې رنګ او بوی پټ دی همداسې په هر زړه کښې ډېرې نیمګړې آرزوګانې او نیمه خوا ارمانونه شته .

او لکه څرنګه چه د وزمې په سحر د غوټۍ د مخ حجاب او پرده لکه د بناپېریانو په قلمرو کښې د زړو طلسم په څېرمات او پېرته‌شی، همداسې د الهام او مفکورې له مخې پرده لېرې کیږی او د شعر په ژبه دده د آرزوګانو معما تفسیریږی

د شاعر د زخمی زړه د داغونو په ګلخانه کښې د ننه د آرزوګانو غوټۍ هم وده وکړه ، دا غوټۍ خو ځکه د مجهولو او مرموزو آرزوګانو معما ده چه د یوه رنځور شاعر د درد مند او غمناك ژوند خزان کښې د آه او اوسپلیو د نسیم په چلېد و د نوی ګل پشان غوړېدلی او د ځلمیتوب په تودو وینو اوبه شوې ده .

دا نوی ګل معنوی ګل دی . د دې ګل بلبل شاعر، باغ د شاعر زړه او مالیار د شاعر پاکې آرزوګانې دی .

که څه هم دا ګل ظاهری رنګ وبوی او د صورت سنګار نلری خو د سیرت ښکلا او عطر پکښې شته .

د دې ګل تنکۍ پاڼه ظاهراً د ښکلو ناز کو بار خوګانو پشان رنګینه ده خو په باطن کښې د درد مند شاعر د زړې ښې او د بېوزلو خوارانو دابترو څېرو او د یتیمانو د څپېړو ځپلو مخونو هنداره ده .

دا ګل کله کله د شړشم د ګلو پشان د بېوزلو تیارې خونې روښې کوی یا د شهید د قبر سر ته د لاله د څراغ په څېر سوزی .

او کله کله دا ګلان د جنتی شانتې هېواد دوچو میرو او دښتونو د تورو خاورو په غېږ کښې ، د لاجورد د تك شین آسمان دلاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو کښې د سرو زرو د زېړ وګلونو په رنګ یا د لعل او یا قوت دغا ټول پشان را شنه کېږی او دنا پوهۍ او بېکارۍ او یا د بېوسیلګۍ په تورتم کښې زمونږ د حیات په اوبو وده کوی .

هو! د دې نوی ګل معجزه خو داده چه که څه هم یو ګل دی خو ډېر رنګونه

لری، ددې ګل درنګونو لیدل اویا اودبوی اوعطر دکیفیت اوماهیت کشفول اوبویول ډېره باریکه نازولې قریحه اوحقیقی بصیرت غواړی او که نه ډېر ممکن دی چه داګل لکه د وچو میرودمغیلان پشان سترګو ته دا غزی په څېر ودرېږی .

د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقیقی هدف مقصد ا و مرا م څېره اود افـکارو خیالونو ، اندېښنو او تصوراتو تصویرله ورایه معلومېږی پردې ګل باندې دپسرلی باران اوزلی، دخزان طوفانی بادونه اودژمی دو اورو یخنی څه اغېزه نشي کولای .

ځکه چه د دې معنوی ګل تازګی اوطراوت د ذوقو نو د سمسورتیا ، د افکارو د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی د ی .

یواځې ا و یواځې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشي او یاد مړاوو احساساتواومړوذوقونوساړه بادونه پرې ولګېږی،نومړاوی اوبیاپاڼې پاڼې شی .
او دا هغه وخت د ی چه د شاعر د رنـګینو ګـلانو ځینې ډك د اشعارو دیوان د زمانې دګلچین لاس ته ولوېږی ، پاڼې پاڼې وشکېږی اولکه زېړې وچې پاڼې د مړو ذوقونو دګلخن په انګارکښې وسوزېږی او لکه څرنګه چه د مادې او ژوند سرنوشت دې محو اوفنا شی .

هو! دا ګل درنځورې ځوانی او د دردمند ځلمیتوب د پسرلی اوشاعرانه ژوند یونوی ګل دی چه دپرېشانو افکارو په بڼ اودرنګینو خیالونو په ګلشن کښې غوړېدلی دی اوپه همدې یوګل د شاعر د تخیل دنیا پسرلی شوی دی .

هو! دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلی ځانته یوه عجیبه دنیا لری له دې کبله چه د شاعرانو د تخیل او تفکر ډول سره توپیرلری نو پسرلی هم هر شاعر ته په مخصوص رنګ ځان ورښیی او هر شاعر پسرلی ته د خپل ذوق اوقریحې په سترګه ګوری .
دیوه شاعر د عشق اومینې په دنیا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د ښکلا چمنونه اودښایست ګلزارونه شته .

د سرو شونډو غوټی چه د خندا په نسیم وغوړېږی ، د تورو سترګو نرګس چه د بهار ری په خمار سره شی ، د ځـګو د نـګونښتری قـا متـو نـو د ناز رفتار چه قیا متونه او محشرونه را ولی د سپینې سینې په باغچه کښې چه انارګل نیسی ، په سورګلالی مخ باندې چه د تورخط سبزه را خېږی ، د ناز نازبو چه د شاعر دماغ معطروی اومستوی ، د پیکی اوخال دام ودانه چه

زړونه ښکاروی‌دا ټول دحسن‌ا وښکلاپه جها ن‌کښې دشاعردعشق‌پسرلی‌تمثیلوی کله چه د مینې مستې پېغلې فرشتې په اوربل یا زلفو کښې زېړ گل و ټومبی نودمین شاعر د بخت اوطالع ستوری وځلېږی اود نا کا مې مینې دبیلتانه په تورو شپو کښې یې ډیوه ولېگېږی اودمینې دا رڼا د ده پرسرد سرو‌زرو خیالی تاج زدی .

خود بل شاعر په نظرکښې بیا د شاعر پسرلی‌د حسن اوښکلا دپسرلی نه‌هم ډېر لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه حسن اوجمال خزان‌لری او شاعر نه غوا ړی چه د ده شعر دې هم خزان‌ولری .

د ده آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی و ی.

نوددې شاعرد‌پسرلی د بڼ دونوښکلې‌ځانگې په ژمې کښې هم شکوفه‌کو ی او د خزانی وچوپاڼو تویېدل یې هم د زېړوگلونو جوړ باغ دی .

نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصیف لاره پرېښې ده او داجتماعی‌نیمگړتیاو د اصلاح د پاره د تنقید په لارروان دی او غواړی چه :

فرد و وایی د جا معې د پاره ا و نن شعر و وایی هغه هم د صبا د پا ر ه .

هو! د دی نـوی پســرلی نو ی گل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شا عرنوی شعر د ی . هغه شاعر چه د طبیعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښایست په نندارتون کښې لېژ شانتې د تخیل ا و تفکر پرده بېرته‌کړېده او ډېرې رنگینې ننداري او صحنې یې لیدلی دی .

خو بیا هم د ده نظر د طبیعی مظـاهر و په ظاهری خط و خا ل ا و ښــکلا ندی غو لېد لی ، له ظواهرونه یو څه وړاندې د طبیعت د عنا صر و دباطنی کیفیا تو ا و خواصو د ادراک فلسفې ته و ر نژدې او ښه ځیر اوژور شویدی دشاعرانه اندېښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌یې د ځینوعناصرو دحال دژبې نطق او خبرو ته غوږ نیولی ا و د دوی سره غبږېد لی اوراز و نیاز یې کړ ی د ی .

دلته د شاعر نازولی خیال د بوډۍ په ټال کښې د زېړو ، سرو ، شنواوسپینو ښاپېریوسره زانگی .

شاعر چه‌کله وگوری لمریا سپوږمۍ د تورو ورېځو په څادرکښې مخ نغښتی دی نوهلته د باران د ژړا په معنی پوه شی اوځان غلی کړی . .

هو د شا عر د خیالونو په آسمان کښې د اندېښنو خړې ورېځې شته خو د ښه صورت‌د حجاب په څېرننگین‌سېرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ، کومې ځاځکې

چه لدې ورېځو نه اورېږي هغه د درد نيمه خوا او پاکې اوښکې دي .
دلتــه د آب يــو څاڅکی له در ،گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حيات له الماسونه هم ډېر گران دی

هو ! شاعر ته ژړا، آبرو ، دحيا خولــې اود ژوند او به د څاڅکو په پياله کښې ، ځــان ورښيي او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگينو لمنو تماشا او دېگناهوونو دطوفان ننداره کوی.

د شاعر د وربځو اوڅاڅکو په کنايه او استعاره کښې معنی بې پردې اوبې آبه شوې نده .

د شاعر د پسرلــی تــا لــندې د آسمــانونود (سا ، رې ، گــه ،مه ، په ،ده نی) په اوو پردوکښې دژوند زيراوبم ساز غږوی

ددې پسرلی برېښنا چه د مثبت او منفی نه پيدا ده دنراوښځی داشتراك مساعی گټور زيری دېوې روښانې آيندې د افق په سرليك کښې په سر وزرو ليکی .

هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پېژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ثنا اوصفت د ژبې په نامه ستايی .

دا يواځې شاعر دی چه د بلبل په ژبه پوهېږی او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسير کوی چه په گلرخانو کښې وفا او په پسرلی کښې بقانشته خونه هغه شاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووايی

شاعرخوځکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر يې په لاس کښې نيولی دی او دښکلو گلرخانو اونازولو خوبانو په خاطر د گلرنگين او ښکلی مخ له ناپاك او بدنظر نه ساتی.

هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بېوزلو په لو څو ډښو کښې نه چوخېږی .
د دام او دانې ماجرا شاعر ته درشوت خوروا و خاينانو گرفتاری اود ظالمانو غرغره کول ورپه يادوی .

د شاعر د پسرلی په دام کښې دريا د تسبوپشان سپينې کوترې نه کښېوزی او د چال وفريب په لومه کښې د مرغی پځای انسان نه گيرېږی .

کله چه دلمر دزرينو و ړانکو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلاليو مخونو باندې دشرم و حياد خولو دانې او يــا د سرخ رويو کسانو بې آبی ور په زړه کېږی.

هو دشاعرخمخانه اوميخانه دانگورودانه ده

شاعر دپسرلي پهمکتب کښې دسپينو روڼو او بونه دصفا او حر کت سبق او د شين زرغون بڼ په مدرسه کښې دسروی له ونې نه د ثبات استقا مت او راستی درس اخلی او پوهېږی چهدراستی ثمر تل زرغون دی.

دفوارې ساز دمدو جزر په زيروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژوند او مرگ پند او عبرت ورکوی دردېدلی شاعرتش دآبشار د منظرې په شکلا نهغولېږی.

ده ته د دې منظرې په ليدلو د يتيمانو ژړا او د مظلومانو انګولاورپهيادېږی د شاعر تېز نظر دپښې په غوز کښې د سپين سروکنډوبنځو خرخه د غريبانو د خامتا اودمړو د کفن کارګاه ليدلای شی.

د سيندد اوبو چپې د شاعر په غوز کښې دوچو ميرو سندرې وايې. ځا نګه د شا عر د شعر په ژبه انسا نانو ته وايی چه: ز ه مېوه لر م او د خوارانوغريبانو د پاره د طبيعت د تعاون‌اومرستې لاس‌يم اې بډايا نو تاسو هم خوارانو او له پښولوپدلوته د مرستې لاس ورکړیء او اې ظا لمانو اوزورورو په ضعيفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کویء.

خوارشاعر وچی‌ځانګې ته ځکه په توده مينه‌ګوری چه په ژمی کښې دخوارانو سرې کوټې تودوی.

د شاعر په نظر کښې هربوټی او خنډو خاردکاروز يارا‌ودلوړهمت د سيور ی لاندی کيميا بوټی دی.

د تمباکو د پاڼې د حال په ژبه يواځې‌شاعر پوهېږی چه‌وايی:
د پيسو سوزول زما چال او سره زر په ايروبدلول زما کمال د ی.

کله چه آزاد شاعر په قفس‌کښې دبندی توتی، اسير مارغه اوګرفتار بلبل‌او يا د انسانی عاطفې په لاس‌کښې دبنده شومې زرکې او کوترې غمجنې نغمې او په انسانی رحم‌باندې دنفرين‌استولودردناکې ترانې واوری هلته بيا دصيادانو د خم او چم په ليدلو د استعماری شوم سياست د چا ل وفريب د خاطرو په فکر ولوېږی.

اوکله چه په بازار کښې درنګينو د ستودستوګلانو غرغول د شاعر په ستر ګو کښې د ا غزيو په څېر چوخ شی بيانود ښکلو رنګينوپېغلود خرخو لوپه سودا کښې ولوېږ ی اودګلچين لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنګينو منګلو پشان سورښکاری

هوا
شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصر و سره د رازو نیازپه پا ی کښې دا پټه ولګېږی چه څرنګه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمګړ تیا ؤ با ندې استهزاء مسخرې او لوبې کوی .
بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بڼدې د لوز ا و رمبی په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی بېخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دپرمختګ او نهضت لاردېد مضرو نباتاتو له ځنډو خاره پاك اونوی ګلان او نیالګی دې وروزل شی .
اوف !
د شاعر تخیل هم د ډېر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومانه شی . شاعر هم دتفکراو اندېښنوله‌فضانه د خپلواشعار و دپسرلی‌بڼ ته رابښکته شی. هو د ده د شعر په بڼ کښې د پسرلی ښکلې پېغلې د نوی‌کال د ځلمی سره وډېږی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې‌توتی بدلې ، زرك چاربیتې ، پاختکه غزلې او قمری خوزې خوزې مسرې وایی . د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره څانګې او پاڼی چك چکې کو ی اوسروه په چمن کښې ناڅی .
آه !
که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا بتکاری شعر دبکرې پېغلې سره غاړه غړی کېدل و .
خو افسوس چه‌دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .
او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بڼ‌اودشعر و ادب له ګلزارنه‌یې تش یوڅو خیالی وزی او معنوی ګلا ن او یو څه ځنډ و خار را ټول کړه او بس چه‌ګوندې هغه به هم د دې مادی زمانی په‌بازارکښې څه ادبی‌قیمت او معنوی رزښت ونلری .

محمدجان « فنا » صافی

بسم الله الرحمن الرحیم

پیل

ستا په‌نوم چه هم رحمن اوهم‌رحیم ئې
هم اول آخر او هم قدیم حکیم ئې
له رجیم شیطان نه امن پناه غواړم
زما د پېره گناه کمه ته عظیم ئی

عشق

عشق د مینی او رښتیا وفا جوهر دی
د اخلاص او قربانی ایثار هنر دی
دزړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دی
دا الهام د خولی اقرار د زړه باور دی

کائنات

په ډېر ځیرو گوره د یدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقدیر دی ټاکل شوی
لوی ښښتن لری اختیار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده په حکم
د خالق رضا مدار د کائناتو

دی حاکم د حکومت دټول عالم دی
مناسب ورته دربار د کائناتو

دا نړۍ ده جوړه شوې ډېره ښکلې
په صنعت د کردگار د کائناتو

محبت به درنه هېر شی د خوبانو
که دې و لیده سنگار د کائناتو

یو نظر و گوره چمن گلشن بېد یاته
څه ښایست لری بهار د کائناتو

په دښتو نو کښې اغزی په کښې گلان دی
غم او عیش دی په کنار د کائناتو

د لېډو او الډ ښښو د پاره وړ دی
لاله زار او خاره زار د کائناتو

ښه ورځ رشه چه په څه حکمت جوړ شوی
د قدرت په لاس اشجار د کائناتو

پسرلی شی او بیا دوبی منی ژمی
یو گړی نشته قرار د کائناتو

کله باد شی یا طوفان د سېلاؤنو
دا او په خاورې غبار د کائناتو

کله واوره او باران کله ژلۍ شي
را او رېږي په خپل وار دکائناتو
ټول انسان حیوان نبات پکښې شامل دی
نامعلوم دی ټول مقدار دکائناتو
که دېوان دی که ملك که جن پری ده
ټول شامل دی په قطار دکائناتو
د مرغانو آوازو نوته غوږ کښېږده
ډك له کیفه مرغزار دکائناتو
ته د لمر اودسپوږمۍ رڼا ته گوره
منور شه په انوار دکائناتو
لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عجایب دی بې شمار دکائناتو
د ثبات استقامت عزم ټینګوالی
و اخله درس له کوهسار دکائناتو
په دوران کښې بې نقصان اوکمۍ نشته
تل مدام جاری دی کار دکائناتو
ښه ئې ښکلو منظروته نظر وکړه
روح تازه کړه په دیدار دکائناتو
کوم صفت چه ورته وړ او مناسب وی
څوك ئې نشی کړی اظهار دکائناتو
په لکولکو پردې د تماشې وړ
ننداره تون دی په هزار دکائناتو
د قدرت په نندارو کښې (فنا) شوی
زه مین یم په دلدار دکائناتو

د تالندې کوکار

پای دژمي د بهار د ژوند آغاز یم
ترانه د مرګ اوژوند نشیب فراز یم
چه را وړی مې پیغام د نوی کال دی
نو قاصد د نوی ژوند او نوی راز یم
د نبات او دانسان حیوان په غوږ کښې
یو کومه د ژوند سا غیبی آواز یم
مړ اوې ځمکې ته چه نغښتې ده کفن کښې
غزوم د ژوند رباب ماهر شهباز یم
سارې ګه مه په ده نی مې آسمانونه
داو وېردو عجب زیر و بم ساز یم
زه غږ بزم د (فنا) د زړه پهر دوکښې
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز یم

د پسرلی ناوې

نوی کال نوې هوا نوی بهار دی
نوی ژوند نوی جنبش نوی روزګار دی
چه هیوادمو هېوادان او هم سمسورشي
وخت دګښت او بزګره او نوی کار دی
نوې سا په طبیعت کښې را پیداشوه
ژوندی شوی په قدرت دګر دګار دی

دشنو پاڼو په دفتر کښې لیکل شوی
کائناتو کښې دخدائی قدرت آشکاردی
چه نسیم په چلېد و شو هرې خواته
له هوسه په نڅا ورته ځنار دی
د سپین زر پشان و یالې اوبو نه ډکې
په نارو په چیغېد و روان آ بشاردی
د څپو اود مو جو په خوږه ژبه
په توصیف دپسرلی کښې سیند اقراردی
یاسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د ګلشن د رود یو اردی
د کاکل پشان چه وغوړېد سنبل بیا
بې قیمته مشک دچین او د تاتاردی
نازبو بیا په نخر و چمن ته راغله
بیا مشغو له نسترن پخپل سینګاردی
سروه بیا دپسرلی بیرغ راجګ کړو
دګلا نو هره خواکښې تودبازار دی
آسمان شین دی لاجوردغوندې روښانه
لمن ډکه په لاله د کوهسار دی
شرو شور نه قیامت جوړ که مرغانو
له مرغانو ځینې ډک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
دکارغانو خپل ملکو ځینې فراردی
قمری جوړه کړه پهسروه کښې بیاجاله
پهدښتونو کښې بیازرک په نازرفتاردی
هنګا مې د محبت تازه شوې
بلبل بیاپه شور فریاداو په چیغاردی

دچمن بوټی طاؤس غوندې ښایسته شول
شین توتی په شان و باغوکښې په گفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره گلان بیا
سور گلاب دنور بورا دمینې یاری دی
توبې ماتې کړه چه وخت دعیش و نوش شو
ساقی راکړه خدوپیالې چه نوبهار دی
پرخه بیا دگل گلاب کره مېلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو دیار رخساردی
شکوفې د غوړېد و څادر په سر کړو
په غاړه ورته ځلمی د شا خسار دی
د غوټیو نجونې شوې ناوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بیا زخمی په خاردی
د چمن پېغله د باغ ځلمی واده شول
پهر ځای کښې دخوښی مجلس روی کاردی
ملکه د عطرو بوی چمن ته راغله
شاهنشاه د پسرلی کړی دربار دی
بیا تازه شو د لا له د ځگر زخم
د مین د زړه شاهد گل د انار دی
د ربستین عشق کاروانو نه خو ځېدلی
او د شمعې د لمبو نه پتنگ جار دی
را روانه قافله شوه د ارمان بیا
روح تازه د چمنونو په دیدار دی
په ذوقونو کښې مستی گرمی پیدا شوه
دگل بوی وړی هرچا ځینې اختیار دی
غوړېدلی دی غوټی د شعر په بن کښې
بیا مې زړه له جوش خروشه بیقراردی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوندکښې
د (فنا) قسمت د مینې افتخاری دی

برېښنا

زه د تورو ورېځو شپه کښې ښه رڼا یم
د تنبلو گمراهانو رهنمایم
مترو که یمه داور د سرعت پلاس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم برېښنایم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آیندې یوه ځلایم
په هر ځای کښې غم ښادی سره شریك وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندایم
ځلمو پېغلو سره یو شیء په هر کار کښې
گوریء زه هم له منفی مثبت پیدایم
یوپر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
یوه څړیکه د درد مند شعر د نوایم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به ولیکم په سرو زرو (فنا) یم

د توتکی شور

غاړه مې سره ده خو خونداره نه يم
سينه مې سپينه ريا كاره نه يم
زه تور او سپين او سره رنگونه لرم
دو رنگي نلرم مكاره نه يم
كه څه هم زياتې لرم تورې بڼې
خوزړه مې سپين دی گنهگاره نه يم
لكې مې دوه تاره ده څير شه ورته
زه تش گفتار او بی كر داره نه يم
ما چه پيغام د نوې كال راوړی
نو د زوړ فكر طر فداره نه يم
زه انسان نه يم هم جنس نه څوروم
(فنا) ظالمه ستمگاره نه يم

نیا لگی

د صبا ښه غټه و نه نن نیا لگی یم
زُ ه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یم

ز ه به‌ستا دلاس اما شمه یووخت کښې
ما ته مه گو ر ه په کمه که کمکی یم

تر بیې نه مې یورپ هم غا فل نشې
که‌نه ستر گو کښې دگل پڅای اغزی یم

که له ما نه ثمر غواړې و مې ر و ز ه
پر ورش که مې و نشی وچ لرگی یم

بې آبیه نه‌مې ښه سا ته چه و چیږ م
که‌مې آب (فنا) په ځای ونو سړی یم

✿ ✿ ✿

دوریځ ژړا

کله پرده شم دقمر په مخ کښې
کله څادر یمه دلمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه و باسه او به د حیات
برېښنا ، دغرونو بنا پیر ئ‌ته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمۍ ته وایه
دابه ترڅوېې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خوند
پلوکه لېرې چه رڼا شی جهان
محوه داستا په تماشا شی جهان
داباران نه دئ چه پرتا راځی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

ثاخکی

او ربد لی د غمو نو له آسما ن یم
د یتیم د تو دو او ښکو ترجمان یم
نورو ثاخکو سره کله چه یو ځای شم
رانه جوړ شی لوی دریاب سیلاب طوفان یم
زه په خوله دمچمچی کښې خوږ ګبین یم
خو دمرګ ټکی په خولو د ښا ماران یم
شی سمسور هرهغه ځای ته چه رسیږم
جل و هلو ته دژوند دوا درمان یم
دصدف غیږ ته چه ور سیږم د ر شم
که دتیږی زړه ته ورشم لعل مرجان یم
خوږ شربت یم دخوږو په پیمانه کښې
خو دزهرو سره جوړ دمرګ اعلان یم
زوړ خمار یم دشرا بو په پیا له کښی
په رنګین مخ دخولو دناز بار ان یم
د نا کسو لیه ر خسا ر ه ځځیږ لی
زه دشرم او د حیا ا و بو پښـا ن یم
آبرو و مندو سره ټکی د آ برو یم
له ا لما سه د (فنا) نظر کښې ګران یم

د بوډۍ ټال

د طاؤس پشان رنگين دبوډۍ ټال يم
دجمال آسمان کښې زه ښکلی هلال يم
لوړ درشل زه د ښايست دنو بهار يم
دبهار د ښکلې ناوې ښکلی هار يم
زه رنگينه ښه تا بلو دطبيعت يم
يو شهکار اعلی تصوير دحقيقت يم
يا د مځکې ښکلې پېغلې ته پيزوان شم
يا دګلو غاړکۍ زه دآسمان شم
دلمر وړانګې زما غشي زه کمان يم
دژړا تفسير د اوښکو ترجمان يم
دمرکز ټکی دانه محيط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرويانو خاص وعام دی
اتحاد او همږنګی دلمر رڼا کړم
تجزيه دباران څاڅکی او رسوا کړم
دژړا باران چه توی دمخ په لمر شي
بوډۍ ټال ديار په وروځو کښې ترسرشي
ښاپيرۍ زيړې اوشنې ياسرې اوسپينې
ماکښې ټال خوری فرشتې او ناز نينې
نارنجي، تور اوآبي زيړشين اوسپين يم
د(فنا) ګلابي شعر غوندې رنګين يم

دشپونکی شپیلی

زه یم شپون او په دې ژوند مې افتخار دی
چه د خدای نبیانو کړی زما کار دی
زه لرم بنایسته پسونه وری او میږې
شنه واښه اغزی او بوټی مې گلزار دی
زه د جگو غرونو سر کښې رمې بیایم
له پستۍ او ټیټ ژوندون نه زما عار دی
د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور او زما گور همدا کوهسار دی
زه خښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکیدلی نس مې خوار دی
پسونه وری او میږې ساتم له لیوانو
تنفر مې له ظالم او له خونخوار دی
د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عاطفه زما شهکار دی
غزومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه شپیلۍ مې خورا ډېر شیرین گفتار دی

دشفق سره خبرې

دسرو شونډو خولګی غوارې پهغاړه کښې
سره لا سونه دې تا و شو ی لهګردن بیا

له هیچا سره وفا د دنیا نشته
د ګرد و ن له لا سه مه شه ګله من بیا

د صبا په هنداره کښې دې ښودلي
د هیوا د د شهیدا نو سو ر کفن بیا

د سحر ستوری به ستا د داغ شاهد و ی
بې ګناه خون دې لیدلی یې غمجن بیا

دا د کو م دا ړې شبخون دی په تا شوی
که دې لار د شپې نیولی کو م رهزن بیا

تا نا مو س د ز ما نې ا بتر لید لی
ده په سر و و ینو رنګینه ستا لمن بیا

د فلك چه زړ ګی شین دی (فنا) پو ه شه
راضی شوی دی د کو م خوار په کشتن بیا

میږی څه وایی.

مخلوقا تو کښې یو ډېر ضعیف حیوان یم
په قوت کښې زه د ټولو قهرما ن یم
کائنات دی اوس ځلمی سپین ږیری کېږ ی
زه شاهد د پسرلی ژمی خزان یم
رسېد لی ماته ډېر قوی همت دی
پروانه کا چه ظا هر کښې خوا رنا توا ن یم
آذوقه مې ټولومه لور په لو ر ی
ټینګ ثبات عزم لرم ډا ډه په ځا ن یم
خوښ مې ندی بې مو قع راحت عیشو نه
ځکه تل مدا م د کار پسی روان یم
لوی نظام او حکو مت لرمه ځانته
زه یو غړی د لو ی کور او خاندان یم
متحد چه و ی ملت نه خرا پېږی
زه د دغې مفکور ې ښه امتحان یم

دهیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بڼ او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت دهاند زحمت او کار دهر دهقان شو

خبر راغی د وزمې په لاس چمن ته
چه د عیش او د خوښۍ کاروان روان شو

پسرلی شو په ښارونو کښې د زړو نو
حکومت د عشق او مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی باغ کښې دربارو کړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت ښکاره عیان شو

پسرلی ته د شاعر په نظر گورم
زما عقل دې ښایست لره حیران شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په نندارو تازه روح د هر انسان شو
جمع جوش دی د یارانو هره خوا کښې
د مېلو او د عیشونو بیا دوران شو
بیا کاروان د رنګ او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښې د ګلانو موج طوفان شو
قافلې د خو شبویی شولې روانې
بیا له عطر ولخینی ډک چمن بوستان شو
سم او غر بیا په خود روګلان ښایسته شول
بې ښایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو
چه له خاورو نه راخېژی رنګ په رنګ ګل
د حیات اوبو په څېر ورته باران شو
د غره غېږ کښې ارغوان دی پر پوتلی
د ښت او غر دز مرد سره یک سان شو
لکه لعل د غره لمن کښې لاله بر ښې
لاجورد غوندې ښایسته اوشین آسمان شو
چه مېې وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګی زخمی غاتول پشان شو
دا د یار په مخ خولې دی که شبنم دی
که پیاله کښې دلاله آب حیوان شو
تور بور ا د محبت له بر کته
په ګلشن کښې د مرغانو قهرمان شو
په شنه سروه کښې توتی جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلی کښې ثنا خوان شو
بیا پاختکه ناست پرڅانګه غزل وایی
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

په اوجره دفوارې کښې سازوشرنګ دی
ترانو کښې د آبشار ګویا زبان شو

لور په لورې دخوښی سازونه موج شول
په غزل نغمو و یلو سیند روان شو

د شمال په نری ساز کښې څنار ناڅی
او قمری ورته له شوقه غزلخوان شو

ټولې څانګې خوشحالی نه کړی چک چکې
هره خوا کښې دښادی مجلس چالان شو

خاطرې مې د لیلی مجنون په یاد شوې
له وحشی ګلانو ډک چه بیابان شو

شکوفه د څانګې غوږ ته ګوشواره شوه
نسترن په سپین څادر کښې بیا پنهان شو

نسیم واخیسته خولګی بیاله غوټۍ نه
د سنبل پیکی زما غوندې پریشان شو

د بلبل سره غاړی ه شوه د ګل څانګه
د مینو بیا پوره د زړه ارمان شو

ما په نظم د ګلانو امیل جوړ که
چه ګلانو ځینې ډک زما دیوان شو

د بهار او د غاټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې ګمانه در مرجان شو

اې پغمانه

روح پرو ر ه ستا هوا ا و ستا فضا د ه
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسې سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثانی جنت دی
د گلانو خزانه دې بې بهاده
په طاؤس که دې تشبیه کړ م بنکلی بوټی
د بلبلو په کښې شو ر او وا ویلاده
په درو کښې د ې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چا ل وفریب هیڅ
د هر چاسره دې مینه په رښتیا ده
اې پغمانه له ماښامه تر سحره
و هر چاته ستا د وصل شپه وړیا ده
چه یې سیوری کښې د عیش دولت حا صل شی
گڼو ځانگوکښې د ې جاله د هما ده
د خوبا نو پـه زړگـی کښې غـور ځنگونـه
په آسمان کښې د ې د ستوروښه نڅاده

لکه ډك جام د شراب له نشو ډك يې
تا کښې خونډ د خوار لسمې‌شپې رڼا ده
لکه تاج يې د کابل پر سر لو ېدلی
په هر گوټ کښې د ې د ښکلو ناز خندا ده
ته دښکلوزړوکښې ځای لرې‌پغما نه
توره خاوره د ې د مينې کيميا ده
ښاپېرۍ د هندوکش غېږ کښې پرته يې
چه ځلمی پېغلهٔ پر تا باندې‌شيدا ده
ښه مظهر ته د ښايسته جمال ښکلا يې
چه مينه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت يې
هره تيزه دې شاعر ته يو دنيا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عيش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غريب سودا ده
غېږ دې خوار غريب ښه‌ای د پاره خلاص دی
ته دردمند يې فوارو کښې دې ژړاده
اې پغمانه ته هم‌ږاشه تما شې له
چه په خونه د غريب کښې څه غوغا ده
چه درې ته دې درځم خيبر راياد شي
خدايږو بڼ بوستا ن پرما ماتم سراده
د ښايست په ننداره تون کښې مې ليدلی
بقا نه لري دنيا آخر (فنا) ده

بن

گـلالـي شـود گلانو په گلزار بڼ
ښکـلي شوی دخوبـانـو په انوار بڼ
د گـلانـو بـوټو څانگو پاڼو ونو
لری ښې ښې منظرې په هر کنار بڼ
د شید وغوند ې رواني او به سپيني
د الماس او درقطرې لری آبشار بڼ
بيا دزړ اوسپين گلانوموج طوفان شو
هر طرف لری د سرو گلو قطا ر بڼ
ترا نو ا و ز مز مو خـوږو نغمونه
بيا ډك شوی د مرغانو په چيغار بڼ
د خوشبو گلانو بوی چه ترسوزموشی
سلبو ی له هر يوچا ځيني اختيار بڼ
په غاړه ورځی دځانگوسره څانگې
چه رسېږی پيغلتوب ته د ا نـار بـڼ
د گـلا نو ا ميلو نه په لمـن کـښې
د خـوبـانو تما شوته ا نتظـا ر بـڼ
دليدوشوق کښې به هر گوره حيران شې
د قدرت په لاس ښايسته شود بهار بڼ
په جمال د طبيعت کښې محوه شوی
په ارمان د تما شو کـړمه د چار بڼ
ننداروله يې هر څوك هيله من دی
لری ځکه په ز رگـونو خريدار بڼ
د خوبانو په جفا کښې ځگرخون شوم
په گوگل کښې مې لر مه دا غدار بڼ

رنځېد لــې مینـــا نو ته تســل د ی
د زخمی زړګیو داغ ته لاله زار بڼ
ګل دګل له رویه رنګ اخلي ګلشن کښې
تازه کــېږی د خوبانو په دیدار بڼ
هر یو ګل به یې ضرور دزړه ټو ټې وی
دګلرخ مالیار په لاس که شی تیا ر بڼ
چه مېلې شی دخوبانو په ګلشن کښې
روښـا نېږ ی د مخونـو په انوا ر بڼ
بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مینې عیش او نازجوړ شی درباربڼ
د غو ټې زړګی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شی د دلدار بڼ
ای دلبرې که ته راشې تما شې له
په قدم کښې به دې ولوېږی ناچاربڼ
په تعظیم به دې شمشاد څنارو لاړ شی
ستــادنازپه تلوبه وکړ ی افتخاربڼ
د ګـلا نو ټو لې پا ڼې به شی تو یی
که د ناز په سترګوو ګوری دلداربڼ
که څه هم لری خوړار نګین ګلان ډېر
کله ستا پشان لری رنګین رخساربڼ
تورباڼه دې دنرګس په ګل مې وژنی
محبت را ته کــړلی د ی د خا ر بڼ
(فنا) شو ی د ښــکلا په تما شو یم
ماجارکړی ستا له مخ نه دی هزاربڼ

سترو

را ښو د لی طبیعت را ته هنر دی
چه زرغونه د راستئ مدام ثمر دی
د اخلاص و فا ثبات چه په کښي نشته
جګ قامت ګله قیامت ګله محشر دی

چمن وایي

غوړولی چه مي شین بخمل خادر دی
هوار کړی مي خورانو ته بستر دی
لور په لوري لرم سور او سپین اوزیړ ګل
زمرد لعل و مرجان زما زیور دی
چه سمسور ګل وګلزار یم پسرلی کښي
خاکساري او تواضع زما هنر دی
ښکلوم به يي نازك بدن او پښي لاس
که په غیږ کښي زما پروت ښایسته دلبر دی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم کښي
د خاین او ظالم سر مي تر نظر دی
باد راوړي د بېد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

PROPERTY OF ACKU 6185

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته ګلان واړه خندان کړه
باغ اوراغ دخوشبویي سره پوشان کړه
د غوټۍ غوز ته د مینې ترانه شه
ورنه واخله صبر خیري ګریوان کړه

چلېد وسره تا زه کړه د چمن ګل
دعیسی دم شه ژوندی مځکه بوستان کړه
د ګلانو وزمې وچ ډا ګو ته یو سه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کړه
تا لید لی بها ر و نه خزا نو نه
له خزانه د ښایست خبر خوبان کړه
ا ې قا صد ه د مجنو ن د قبر سر ته
په صحرا کښې د لاله څراغ روښان کړه
د لښانو تنبلا نو قلمرو کښې
د جنبش او حرکت کاروان روان کړه
ته زور خیال او فکر وبا سه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځېدلی روح تازه کړه
د دردمندو زړونو درد او رنځ درمان کړه
غوټۍ و سپړه د زړونو ا ې نسیمه
په الفت او محبت یې ښه خندان کړه
را بېدار کړه و ېښ ځلمیان خوب د غفلت نه
په تازه فکر ددوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ورکړه له تېر ژوندنه
نوی کال شو نوی ژوند او کار اعلان کړه
نا پوهانو ته د پوهې پیغا م یو سه
دوی خبر په ژوند او حال دد ې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمن ته
بلهایانو ته د دوی ژوندون بیا ن کړه
سترګې خلاصې کړه د ښکلو او بدرنګو
په لیدلو کښې دحق بینا چشمان کړه

کړه سمسور د اتحا د ميني ګلونه
معطره د وطن بڼ ا و بوستان کړه
ګلرخا نو ته غوټۍ دوفا يوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

غوټۍ

نه يو ازحې بڼ کښې د بلبلو دلربا يمه
زه د خوږو شونډو و سره هم لږه آ شنا يمه
ډېر کوم نازونه په بلبل او په بورا باندې
مسته په نشه د غوړېدو کښې بې پروا يمه
پاڼې مې رنګينې او تنکې دي د رخسارپشان
زه د ښايسته مخ دلوی کتاب تفسير معنا يمه
کله چه د ښکلو غوټۍ خولې ته نژدې کېږمه
زه د خوږو شونډو و د خو لګيو تمنا يمه
نن مې پسرلی د رنګ او بوی دی خزانېږمه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا يمه
نن يمه غوټۍ صبا به ګل او بيا به مړاوې شم
زه د زمانې وفا بقا ته په سودا يمه
لوی دفتر ديوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خوله ګويا يمه
ډېر خمار نشه لری خندا د غوړېد وزما
څکه د خوږو رنګينو شونډو معما يمه
کله د شبنم ميو ته جوړه ميخا نه شمه
کله هم د سرو شونډو پياله کله مينا يمه
ژوندمې دلګيری ځګر خونې ته ترکيب شوی دی
اوس لا د ماليارنا محرم لاس ته په سودا يمه

کله چه نظر په بد نظر شم پائې پائې شم
زه ډېره معصو مه پـاك لمنه با حيـا يمه
شين بستر دپاڼو کښې اوڅانگوسره غېږپه‌غېږ
زه پرته په غېږ کښې د مجنون‌لکه‌ليلايمه
مخ نه‌مې طواف‌کوی نسيم‌ترصباژن پورې
ناڅې راته ستوری د سپوږمی په تماشايمه
زړه‌مې‌د(فنا) پشان‌زخمی‌زخمی په‌وينورنگ
مه‌غولېږئ خلکو که ظاهره په خندا يمه

اغزی

بنه خوراك يم د‌ااوبنانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان يم
زه گل نه يم چه بلبل پرمامين شی
د خنجر غوندې تېره‌بڼو پشان يم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان يم
کله‌کله اوبه شوی يم په وينو
بنه رنگين او تازه گل د بيابان يم
د شهيد زخم کفن گنڼم بېد يا کښې
هم د گل بلبل دمينې ترجمان يم
زه د گل آب وحيا ساتم په بن کښې
تېره توره مې‌په‌لاس بنه نگهبان يم
ځگر خون شم چه په‌لوڅو پښو چو خېږم
د پرخون لاس بنکلولو په ارمان يم
د دې خاورې سره مينه لرم زياته
(فنا) سترگو د دښمن کښې مغيلان يم

گـــــــل

مخ گلابشونه‌ئې غوټۍ اوسره رخسار گل
ستاپه مخ کښې مې لیده لی د بهار گل
چه امیل دې د گریوان پرسینه پروت دی
ځگر خون شوله دې غمه دانار گل
گل اندامې خپله گل بې مخ د ی گل دی
خنداگل زلفې سنبل د نا ز رفتا ر گل
سور اوشین ا و زیړ په شنوپاڼو ښایسته ټول
هره خواکښې راشنه‌شوی دی بې شمار گل
رنگ او بو ی یې له خو با نـونــه زړه وړی
ډ یــر خوبا ن لری د حسن خریـد ا ر گـل
دا دگــل پــه حــق کښې لـوی ستم جـفـا ده
چــه لــه خـا نـگو ځیـنــې وشکوی‌مه الیارگل
چــه د رنــگ اوبــوی وفــا بقــایــې نشته
ځــگــه نــلــری خزان کــښې ا عــتبارگل
چه په سم‌وغر ودښت کښې غاټـول موج شو
د مـیـن د زړه د ا غونه شول گــلزارگل
د چشمانو په بادام کښې نرگس شین دی
د ا عجب چه ما لید لی د ی بیما رگل
تبسم ســره چــه شونـډې وغوړیږی
سوزوی می د سکروټو په انـگارگل
د(فــنــا) د پــاره ستــا حسن بهار دی
له رخسارنه‌به دې جارکړمه هزارگل

د پسرلی ګل

چه غوټۍ وه له نسیمه شرمیدمه
په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټیدمه
د نسیم په تخنولو په خند ا شوم
د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میوړك شبنم کړو
نو بلبل مې لېونی دعشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولګۍ اخلی له مانه
شنبم و الوزی هوا ته لـه حیا نه
په نشه د پیغلتوب چه و غوړیز م
نو بلبل سره په مینه نه مړیـږم
پناه غواړم له ناپاکو ستر ګو خارنه
لکه وخېږی چه تور خط له رخسار نه
غوړېد ل مې د بلبلو ترا نې د ی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما دپاره نغمې وایی
د خوښۍ غـزل دزړه ترانې وایی
زمار نګ ښا یسته مخونو سره سیال دی
په ښه رنګ دزړونو وړل زما کمال دی
له وږمې نه مې ډېر ښه عطر سازېږی
په عطر ونو مې خوبان واړه نازېږی
په خبره کښې مې دښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډېر نازونه

زما بوی زما سیرت دی‌بنه خوشبوی یم
زمارنگ زماصورت دی بنه خوشروی یم
غوږ‌یدل ز ما سحر کښې خند یدل دی
لوړ‌معراج مې‌پ‌ه‌وینتانو کښې تومبل دی
د ښایسته نجو نو او پیغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو زه محتاج یم
دماغونوکښې‌مې‌بوی‌نشه پیدا کړی
دپیرخوبان‌مې‌دښایسته‌رنګ‌تماشا کړی
کله کله مې له نازه په‌ګریوان ږدی
اوله‌خیاله‌کله‌زلفو‌کښې‌خوبان ږدی
کله پایڅی شم د چالمن‌کښې
کله شمه دپښو لاندې په‌چمن کښې
کله‌واخلمه خولګی له‌سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټی نه جدا کړی
په‌بازارکښی مې‌پیسو باندې سوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پیغلې چه خرڅیږم
زه انسان‌نه یم له‌ننګه مړاوی کیږم
چه بلبل سره‌په‌مینه کښې رسوا شم
په‌خزان کښی پاڼی‌پاڼی له حیا شم
دبلبل سره مې ځکه وفا نشته
(فنا) کیږم په‌ښایست کښې بقا نشته

د بلبل نغمه

په‌عالـم کښی د گل میڼی کړم مشهوره
په‌مرغانو کښی له مانه رسوا نشته
د گـلانو له ښایست نه می عبرت شو
چه په حسن او جمال کښي وفا نشته
په صو رت یې مه‌غولیږه خـزانیږی
گلالی مخکښي چه آب وحیانشته
په ښه‌بوی عطر او رنګ و نه‌غولیږي
لباسی خلکو کښي صدق و صفانشته
پروانه‌د گل‌طواف کړی شربت‌اخلی
زمانه کښي بی مطلبه آشنا نشته
د شبنم غـوټی له را زه‌عبرت‌واخله
چـه دنیا کښي بی ژړا نه خندانشته
اې(فـنـا) شاعره‌دا زما نغمه‌ده
زه‌تـل وایم چه دنیا کښي بقا نشته

د فواری ساز

ټیټ و پاس‌هسك و ژور به وی هر کله
خو دامځکه دا آسمان او داگردون دی
د عـروج سره‌هـر گوره تـنـزل شته
که‌آسمان‌ته‌هم‌حوك‌خیږی سر نګون‌دی

چه هر څومره ډېر ځکېږي پورته کېږي
دلوېدلو درد يې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زير اوبم شته
بې ژړا نه خندا نشته دا قانــون دی
په دې مرګ اوژوند پروامه کړه شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

بـــــاد

د بزګر غنم به ېېل کــړم له ونسو نـه
دکــو څــو خاورې به پورته کړم هواته
زمــاساز کښې ځا نګې پاڼې ونې نا څــې
دا نـغــمه به غزومـه بېــنوا تــه
بې پروا يم حقيقت نه نه تــېرېږم
د مه ېيو ما جـرا وا ړمـه بېديـا تـه

ما ليدلي ډېر عيشو نه ښې چړچې دی
د خانا نـو ا فسا نـې وايـم ګـد ا ته
د خوا را نو پيغا مـو نه را سـره دی
ر سـوم يـې د بـډاى عشـرت سراتـه
يم ا ستاځی د يتيم کو نډې له خوا نه
د ژړا ا حوا ل به و وا يم خند ا ته

د مـخو نـو ځـجا بونـه نقـا بونـه
زه به يو سمه د ا ټول بـلې دنـيا تـه
دخوبـانو په ګـا ګـل به ګوم لـوبـې
زه به لو ځ کړ مـه مخونـه تـما شـاتـه
دا چه ډ ېر لرم تلوا ر اوزر تېرېږم
د (فـنـا) دشعرپيغام و ړ مه بـقـا تـه

د توتی سندرې

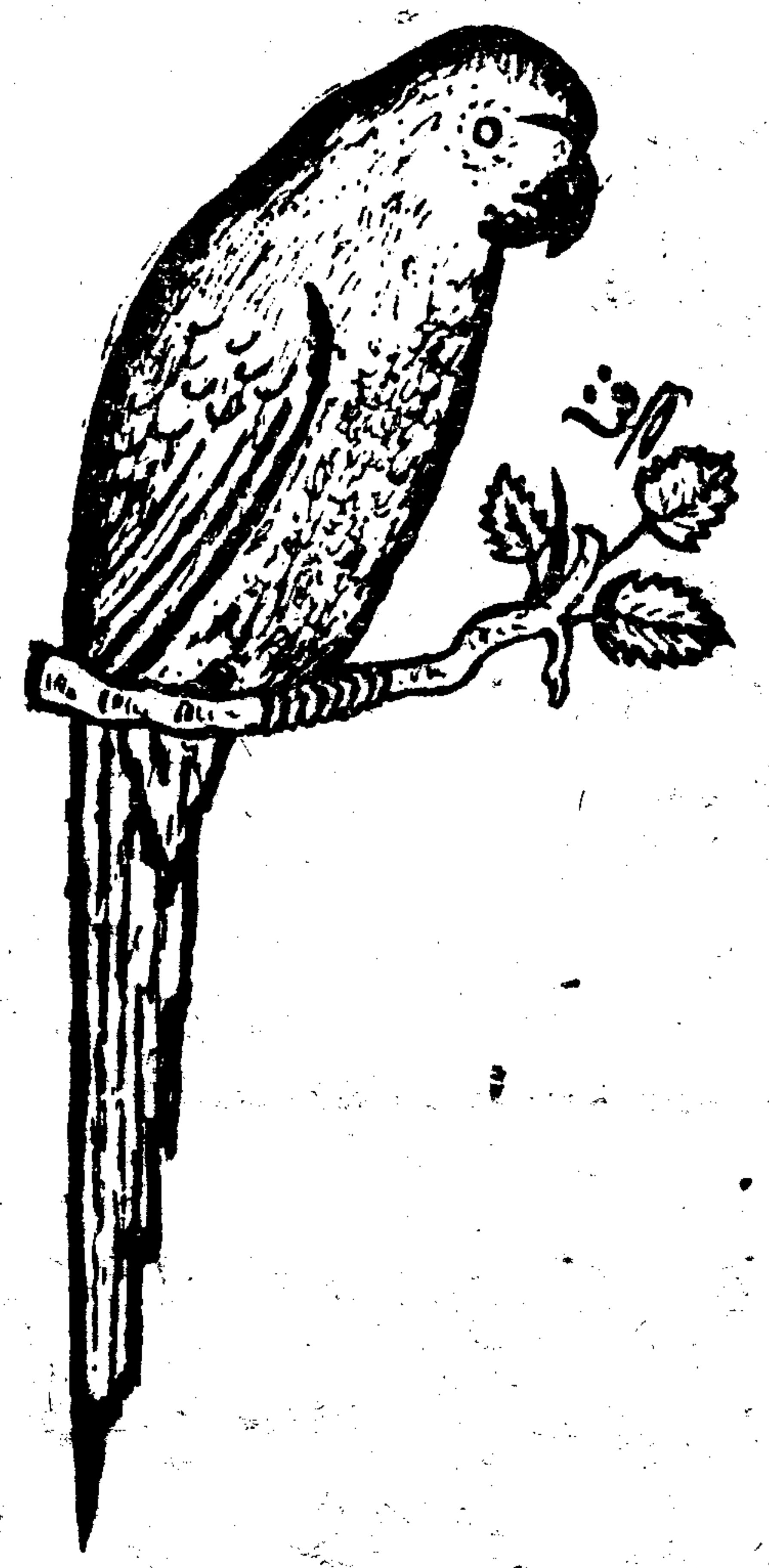

بند یم قفس کښې انسانا نو سره
له آزادۍ نه زړه ناکام دی زما
د استعمار زندان به کله شي ورا ن
د خپلواکۍ نعمت مرام دی زما
بڼ او چمن می تل مدام یاد یږی
زړغونې سروې ته سلام دی زما
چه په قیمت د آزادۍ نه یی پوه
تا ته دا خوږ غزل حرام دی زما

د تربیې منطق ناطق کړمه ره
خوږ و نغمو سره کلام دی زما
چه بی تعلیم او جاهل پاتې نشیء
دا شور فریاد سحر ما بنام دی زما
زه په تعلیم کوم خوږی خبرې
بی سوادانو ته پیغام دی زما
چه نصیحت کوم ناپوه ته (فنا)
سخنورۍ کښې لوړ مقام دی زما

ځانګه

دښکلا ښایست د پاره ښه خدمت کړی ☆ ګلالی ګلان زما ګلزار د پاره
پاڼه ، ګل، لرګی مېوه مې ګټوره ☆ شکوفه زما د ښی سینګار د پاره
داغزی نښتر مې لاس کښې دی خوشکر
قدرت نلرم پرچا ګذار د پاره
که توتې توتې په تبر شمه خیر دی ۞ چه جوړ یږمه جګدار غدار د پاره
چه وچیږمه پژمی کښې خدمت کړم ۞ د غریب د نغری انګار د پاره

دفطرت دتعاون اومرستې لاس يم
دمېو ؤ نعمتارم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته هم‌په رازدڅانګې پوه‌شه
پورته نکړې لاس‌دچاآزا ر د پا ره

دحباب‌خندا

پيدا شوى د څپو له انقلاب يم
په‌نړۍ کښې دژوندون په‌هيڅ حساب يم
حوصله‌مې ډېره تنګه ده ژوندون کښې
زه‌طافت دځپل سانلرم سيماب يم
ما توى زما ښيښه د څا ځکو تيزه
دنېستى په‌پيمانه کښې زوړ شراب يم
بې له مرګه مې خلا صون‌او چاره نشته
د ژوندون بېړۍ ګير شوى په‌ګرداب يم
اې زاهده زه هم تل مدام‌ثنا کړم
د عدم د خانقا منبر محراب يم
دايوه خند ا زما د ژوند تعبير دى
د دنيا وفا پاينت ته‌خوږ خواب يم
بې آبى مى په ژوندون کښې‌نه خوښېږى
نو دمرګ تلا ش مى‌ډېر دى چه‌بېتاب يم
زړه مې، چوى چه دمظلوم ژوندون را يادشى
دظالم دکور پشا ن خراب يم
ما نه واخلىء د بقاعبرت‌درسونه
دژوندون دفلسفې‌بنه لوى‌کتاب يم
اى (فنا) زماخبرې معمادى
که دى‌نه يم پېژ ندلى‌زه‌حباب يم

شـــــنـــــه پـــــا نـــــهٔ

معرفی د لوی ښتن قدرت د پاره
یمه ژبه د ثنا صفت د پا ره
غوړومه شین څادرخپل په اخلاص زه
د ښایسته و نو ښکلا زینت د پا ره
چه و چېرمه د اور د وزخ ته ځمه
اوس چه‌شنه یمه بوستان جنت دپاره
دڅادرلاندې‌مې‌سوړسیوری مدام وی
مسافر تـه ځـو شېبو راحت‌د پـاره
پسرلی کښې مې معلومه وظیفه ده
زه ر اغلی یم دکار خدمت د پاره
په لمن کښې ښې‌خوږې میو ې لرمه
انسانا نو تـه لـذ ت نعمت د پـاره
سمسور تیامی نتیجه د اتفاق ده
لوی کتاب یم دولس وحدت دپاره
پرده پوش یم د ګلانو په چمن کښې
دحیا ، شرف، ناموس عفت د پاره
رانه جوړه زېړه‌پاڼه شی خزان کښې
د دنیا دژو ند (فنا) عبرت دپاره

☆ ☆ ☆

د سیند د خپو نغمې

زه وړو وړو قطرو ځینی پیدا یمه ✱ هم د اتحاد الفت معنا یمه
څاڅکو ته مې مه ګورئ په کم نظر ✱ و پره وکړئ مانه اوس دریا یمه
کله طوفاني انقلابي شمه ✱ وخت د سیلاؤ نو کښې بلا یمه
خپل هدف ته درومم عزم ټینګ لرم ✱ شپه او ورځ په چیغو واویلا یمه
لنډ مزل مې نه دی ځم بحر و نو ته ✱ زه د عظمت لو یه د نیا یمه
ساز لرم سرود لرم نغمې لرم ✱ ژبه د فطرت یمه ګویا یمه
داچه ولې ما نه ګټه نه اخلئ ✱ زړه مې ډك له غمه په ژړا یمه
مځکه د ښت بېدیا زرغونولای شم ✱ ښه نعمت دلوی څښتن وړیا یمه
سور زرغون شي بڼ او ګلستان په ما ✱ د ر ددبیا بان ته ښه دوا یمه
زه مستي جذبې دسمسورتیا لرم ✱ رنځ د شاړو مځکو ته شفا یمه
ژوند ښنې ذیرو حوته قطرې زما ✱ هم د وچ ډاګو نو مسیحا یمه
زړه کښې مې دمیني درګوهر لرم ✱ وچو تورو خاورو ته کیمیا یمه
درس د ټیټ و پاس دی مد و جزر مې ✱ ساز د زیرو بم کښې په نڅا یمه
کار مې پر مختګ دی بېر ته نګر ځم ✱ لو یه مدرسه د ارتقا یمه
وایمه سند رې د (فنا) د شعر ✱ ژوند د سا کښا نو ته بقا یمه

زیړی ګلونه

معجزې ته خپل حیران یم ★ پسرلی کښې زه خزان یم
زه د شمعې د سرتاج یم ★ پتنګانو ته معراج یم
کاپر ګل یم درپه در زه ★ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نځور د درد شاهد یم ★ د مین د رنګ قاصد یم
ښه رو ښا نه مې رڼا ده ★ که د چاستر ګه بینا ده
د شړ شم د ګلوبا غ یم ★ د غریب د کور څراغ یم
زه په تور و شپو چمن کښې ★ یمه بله ډ یوه بڼ کښې
د (فنا) د شعر لمبه یم ★ زه د سر و زرو ټو ټه یم

خوږ انار

زه خپله پیاله کښې خوږ شربت لرم
ډك او زخمي زړه له محبت لرم
څوك ندی خبر دزړه په حال زما
سور په وینو ښه رنگین سیرت لرم
نوم چه مې اېستلی په مېو ؤ کښې دی
زه د سرو د انو ښه جمعیت لرم
زه دانې دانې گلگونو او ښکو کړم
ځکه نو داغی فطرت لرم
ډك چه‌می زړگی دی له غمونو نه
زه دډکو زړونو مصیبت لرم
پوښ کښې مې ځان ښه‌په آب ساتلی‌دی
زه له زما نې ځینې عبرت لرم
ځان مې پټ ساتلی په پردو کښی دی
نه یمه بې شرمه ځان له پټ لرم
ظلم په مظلوم زخمي ځکر کړمه
زه بې رحمو زړونه شکایت لرم
پوه شه ای (فنا) زما د زړه په راز
راز مې خپل ساتلی خوږ طینت لرم

مڼې ته

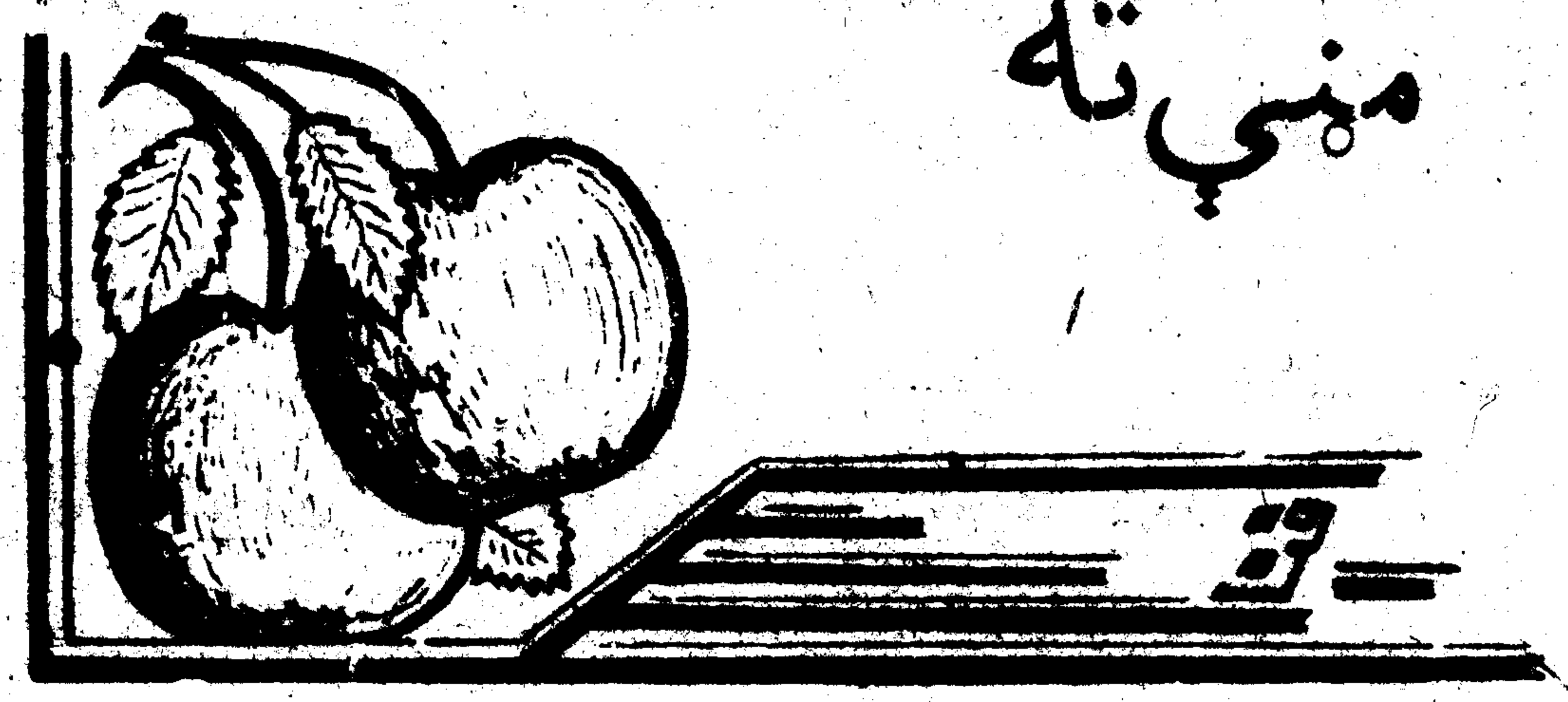

نن مې بيا دخولې او به خوږې خوږې شى
چه په زړه د استا شيرين خوند اې مڼې شى
جوړ وى جشنو نه بڼ ګڼبې شګوفه ستا
هم منظور ه خاص وعام ته ده مېوه ستا
خوږ رنګين او درد لمند زړه لرې شفايې
چه د زړو نو تقويه ته ښه دو ايې
د ورنګې ستا لرى د ډېرې معنى ګانې
د شا عر په ياد وې ماجرا ګانــى
د شاعر دزړه پشان ګلګون پر خون يې
درنځور شاعر پشان زيړ وزبون يې
په ظا هر که يې دور نګه زړه دې سپين دى
ښه دى پېژ نــم باطن دې ډېر شيرين دى
ستا په رنګ ګڼبى د خو ښى او غم تفسير شته
ستا په غبز ګڼبى دعاشق معشوق تصوير شته
کم خو نى له لاسه زيړ دى نيم بدن ستا
دمظلوم په و ينو سور ښکارى کفن ستا
زيړه خوا دې د يتيم مخ ښېو زلى
ګلالى مخ دې رخسا ر د ناز ولى
بداپانو نظريات ښکارى را ته ننګ ستا
چه غافل له دى خوارانو نه زيړ رنګ ستا

کم دې نشی دا ښکلا او ښخو شبویی ستا
تل مدام دې وی مېو ؤ کښی سرخ رویی ستا
شرق و غرب یاورځ اوشپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښی لمر، سپوږ مۍ دنیا ستا
که خوا رانو ته په لاس شی مربا ستا
په زړه پورې خریدار به وی (فنا) ستا

سپین زر

د ښنبی گله ریښتیا چه ته سپین زریی
چه د تورو خاورو سپین ښکلی ثمریی
زړه دې چوی ځکه له ډېره بی صبری نه
زمونږ مړی کفن نه درلود خبریې
د خوارانو بلا یا نو پرده پوښ یی
د پاکۍ مظهر یې ځکه تاج په سریې
پاك لمنه یی ظاهر باطن دې سپین دی
چه د ستر پاك لمن او سپین څادر یی
چه لباس شی درنه جوړ درازهم ازشی
بیاد سپینو اندامونو خوږ همسریی
دسپین زړی خواردتن سپینه خامتایی
دسپین سرو سر کښی سپین ښکلی څادریی
چه د ژمی سړو شپو کښی واورې اوری
د خوارانو بېوزلو تود بستریی
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته بېر ته راشی نو سره زریی
زمونږ د مړی او ناموس کفن ټیکر یی
د(فنا) دستر گو تور او دزړه سر یې

کیمیا بوټی

یو سپین زیری بوډا ډیر ضعیف نا توان و
د طمع سره ژ و ندو ن ورتـه ډ یر گـران و
د اغـزی د بـت و بیدیـا سـر ه یـې کـارو
تل مدا م به د سپین زیـری دا روز گـا ر و

ا صطلا ح سر ه بـو ډ ا با به خار کش و
غیر تـی و بـا هـمت ا و زحـمت کـش و
لور او پری یـې را واخیست لا ړ ببدیـماتـه
یـوه ورځ بـو ټو اغز و پسی صـحـر ا تـه

په ببدیا کښی بنه گرمی وه سـره غر مـه وه
کاڼی بـو ټـی خـا وره مځکه بنه تـو د ه وه
ځوځ اغزی بو ټـی یـې ور پـهل ببدیـا نـه
یـو لوی پیټی یی را جو ړ کـه شا و خـوانـه

له ډیر کـار او گر ځـبد لو نه ستو ما ن شو
د ځوا نۍ قو ت او عمر په ار مـا ن شـو
د پـیټـی سیوری ته کښینا سـتـه ستومـا نـه
پیاز سکـړ ك یی نـو ش جان کـه بنه پر یمانـه

د ا غـز و پـیټـی پـه شار هـی شـو بـنا ر تـه
ما ز یگر سترړ ی ستو مان ر ا غـی با ز ا ر تـه
پـه پیسو یی ا غـزی خر څ کـړه یو دو کا ن کښی
بر یالـی شـو د هـمت پـه امتحـا ن کښی

دې بو ډ ا ته هـر اغـزی شـو کیمیا بو ټـی
د هـمـت پـه بـر کـت د طـلا بـو ټـی
د (فـنـا) نظر کښی کـا ر زحمت طـلا ده
هـر اغـزی و ا بـه او بـو ټـی کیمیا ده

د غنمو وزی

د جنت د بشکلې ونې خوږ ثمر وم
د دنیا له شر و شور ه بی خبر وم
د شیطان په شـر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سر گردان پـه ماعالم شو
د دانو د معما مې دا تعبیر دی
چه انسان د نفس په لومه کښې اسیر دی
کرل شوی زه په لاس د یوبزگریم
زه د گرانې خاورې پاك او گران ثمریم
په سختۍ خوارۍ تو دوخه کښې د لمر بیا
رېبل شوی یم په لوردخوار لو گبر بیا
د غـذا پـه نامـه هـر وخت مکر م یـم
دسترخوان دخوار بډای کښې محترم یم
بیاد فخر تاج په سر کښې د امیر شوم
په بې طمعه او پاك لاس د یوفقیر شوم
سلطنت کښې بشکلی تاج زه دباچایم
په غربت کښې زه روزی د خوار گدایم
زه هم خاورنه پیدا یم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سر تاج او سرفراز شوم
چه منظور د ټول جهان شومه خاکسار یم
دانسان خـدمت کـو مه چه تـاجدار یم
بی نشان به (فنا) در کړی نشانو نه
که بشر دپاره و کړې خد متو نه

د مچمچی ناره

د هر نېش د پاره ځان له خاصیت دی
نوش زما په نېش کښې ایښې طبیعت دی
د موذی رسېږی زیان د خیر خواه گټه
د لړم چیچل زما شیرین فطرت دی
سود وزیان د ی د نیت پو رې تړلی
نیک او بد دې د عمل دوزخ جنت دی
حد ای که څه هم دی د تولو خو نظر یې
په مسلم رحمت کافر باندې نفرت دی
د باران څاڅکی په هر ځای کښې یو شان وی
د لړم په نېش کښې زهر زما شربت دی
د هر طعم په طمع مه او سه چه خوږ وی
تریخ او تریو می خوش یې خونده هم لذت دی
نفس مې پاك دی له مردار و چه گبین کړم
ماد گل په عطر وکړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفادار د خوږ نظام یو
خپل باچا سره مومینه محبت دی
که خپل حق او نیك مرغی غواړې تلاش کړه
د زحمت غېږ کښې آرام کړی راحت دی
ا تفا ق نه مو گبین د ی پیدا شوی
که هوښیار یې تا ته لوی درس د عبرت دی
د ژوندون معجون له غم خوږې ترکیب شو
ځکه تریخ دی مرگ که څه هم حقیقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام کړی
پښتنو ته د ا (فنا) هم غنیمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښې خوږ شربت یم
زه په دښت بېد یا اوغرو کښې لوی نعمت یم
ډ یرمې خو ښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړی یم د پیغلو سنګا رونه
له رڼو خوږو او بو څینی ډك جام یم
د خوبانو ښه همراز سحر ما ښام یم
شاوخوا کښې مې، د ښو پیغلو نخاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی
پیغلی ګوری مخ زما په هنداره کښې
زه ګومه تما شی دې ننداره کښې
چه په سرو شونډ ولا سو مقا بله شم
بیا نو ډکه د شرابو سره پیاله شم
زه د دوی د غېږ تصویر په غېږ کښې اخلم
د ګړو زلفو ځنځیر په غېږ کښې اخلم
ښکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم ښایسته مخونه لباسونه
عاشقانو ته ښه ځا ی د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اورېدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډېر نازونه
غاړه کېږی زما غاړه کښې یاران تل
مرورا او پخلا کېږی مینان تل
ډکو ی چه په نخرو نخرومنګی خپل
زما خوله او به ا وبه شی خورم زړګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پروانشته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منگی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یار منگی
نو ځای لری که چیری وکړي افتخار منگی
ته چه له نازه د مین په مرگ پروا نلري
خنکه دې اېښی په تندی باندې دا خوار منگی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له دېره غمه
نن چه مې و لیده په غېږ کښې د دلدار منگی
اې عزیزا نو که زه مړ شوم زما په قبر کښېږدې
یو ه ټوټه د لحد نښه په یادگار منگی
خود به یې پېغلی په تخرگ یا په تندی گرځوی
د تواضع په اور چه و سوزېد خاکسار منگی
او ښکې یې تویې شوې د پېغلې د سینې له پاسه
لږ معلومېږی محبت کښې گرفتار منگی
دې نه خبرۀ چه خوبان بې په تندی گرځوی
نو ځان ستی که د سکر و ټوټه انگار منگی
دسپینو لېچو په غاړه کښې د ډېر عیشونه کوې
د زړه منگی دې راته ما ت که پدې کار منگی
زه د یوې تراخې خبرې په ازمان پاتی یم
ته ښکلو ې سرې خوږې شونډې وار په وار منگی
پېغلې مدام څکی په سروشونډو ستا له خولې نه او به
نو د شرابو پیمانې دې تا نه جار منگی

زه دپستو نریو ملاؤ ډیر هوس لرمه
کاشکې زر خاوری‌شم چه‌جوړ کړی را نه یار منګی
هر ما ز یګر دمستو پیغلو قا فله کښی (فنا)
بخت و طالع ته ګوره ځنګه شو سرد ا ر منګی

طبی نباتات

بیشکه لوی‌ځښتن‌مو ډیر کریم‌دی ❖❖ دی حقیقی‌شافی‌اولوی‌حکیم دی
بې اوچمن کې‌جوړ روغتونو ګوره ❖❖ دښت وبید یاکی درملتونو ګوره
په ځینو بو ټو کښې‌تاثیر دشفا ❖❖ ځینو ګلا نو کښې اکسیر دوا
جام دګلونو کښې شهدو نه پراته ❖❖ داغزی نیشکې‌هم زهرونه پراته
په تورو خاورو کښې کیمیا وګوره ❖❖ په هریو بوټی کښې د واوګوره
دطبیعت غیږ دې روغتون دی فنا ❖❖ چه‌مرګ‌علاج‌ستادژوندوندی‌فنا

چرس

د ګلو بو ی مې خما رونه لر ی ✡ عطرمې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او دصحت د پاره ✡ دښمن دننګ اوشجاعت دپاره
زه‌دخپل‌دوست سره دښمن‌یم‌مدام ✡ هریو آشنامی‌زرخریددی غلام
زه عقل و ژنم د جنون د پاره ✡ بربادی غواړم د ژوندون‌دپاره
مانه پرهیزوکړی مضرنبات یم ✡ دژوند دښمن‌دبدبختی‌ممات‌یم
راشه‌که غواړې‌نندارتون‌وګوره ✡ د لیونتوب دژوند افسونو ګوره
زه‌په‌لوګی کښې ډیر کیفونه لرم ✡ هره غوزه کښې عالمو نه لرم
چرسی‌پروازکړی‌اند ېښنوکی‌زما ✡ سپوږمی ته‌خیژی په‌نشوکی‌زما
ډیر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لیونیان لرم زه

یو وزی انگور یم

یو وزی انگور یم نمونه د جمعیت یمه
ډیر خوږ اتفاق لری دانې زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینې له خوږو ځینې
ټولو ته منظور د شیرینۍ په برکت یمـه
بې مـې میکده ده دشربت ډکې پیالې پـه لاس
ډیر ښه خوږ شربت لرم ساقۍ د طبیعت یمه
ډکه ده ښیښه زما خمار مستی او کیف ځینې
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به شې سیلاب کښې دخمار او د نشو زما
زه په مدو جزر د او بو کښې کیفیت یمه
تېر شه له خودۍ ځینې که غواړې معجزی زمـا
اوریمه اوبو کښې دمستۍ سوړ حرارت یمه
کیف مې جوړوی وحشي حیوان اهلي انسان ځینې
یو څاڅکې اوبه لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاک ندی انسان چه جوړوی له مانا پاک شراب
اصل زما پاک دی دپاک خدای ښه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه اوخمخانه مې دزاهد کړه
زه هم یو مخلوق دپاک څښتن یم عبـادت یمه
ښه په صدق خدمت کوی میوه مې انسانانو ته
زه شیرین ثمر دکار زحمت اوزراعت یمـه

هلـــه‌په مزومزوخوندونو (فنا) کېږمه
کله‌چه‌دسرو شونډ و پیاله کښې خوږشربت‌یمه

دام او دانه

دخیـالـونـوپـسرلـــي وښــه هــوا وه
شیـن چمـن بـڼو بـوستان لویه فضاوه
په دې بڼ کښې‌ښې‌مېلې‌چرچې یاران و و
ښې مېوې خـوږې اوبه هررنګ ګلان و و
یومارغه و په دې بڼ‌کښې ښـه خوشحا لـه
دمـاڼــی پشان یـی ونـو کښـی وه جا لـه
بوټـی غوښـې به ددې مـارغـه خـوراکو
خـوږېسرې ویـنـې اوبـه‌دده‌دڅښـاك و
دامارغه به ګل خوږی نـورې دانـی هـم
بد لو لـی بی د خپـل ښـو جـا مـی هـم
یوزیرك صیاد راپیښ شو په دې بـڼ کښې
د مرغانو دام یې کېښود پـه چمن کښې
له قضا نـه د ا مارغه په دام کښې ګیرشو
د صیاد سره قـفـس کښې بـیـا اسـیـر شو
د ا مارغه‌نه و خایـن او رشـوت خـوارو
دده بـڼ مـاڼـی ژوندون حـرام مـردارو
دا دانـه د خـیـا نـت رشـوت دانــه وه
دخایـن دښـکـار د پـاره بهـانـه وه
دا صیاد نـه و قـانـون او عـدالـت و
دا قـفـس نـه و زنـدان او اسـارت و
نه دانـه وه اې (فنا) نـه دام چلـقـې وې
د خا ین په د واړو پـښـو کښې‌زولنې و ې

بندی کوتره

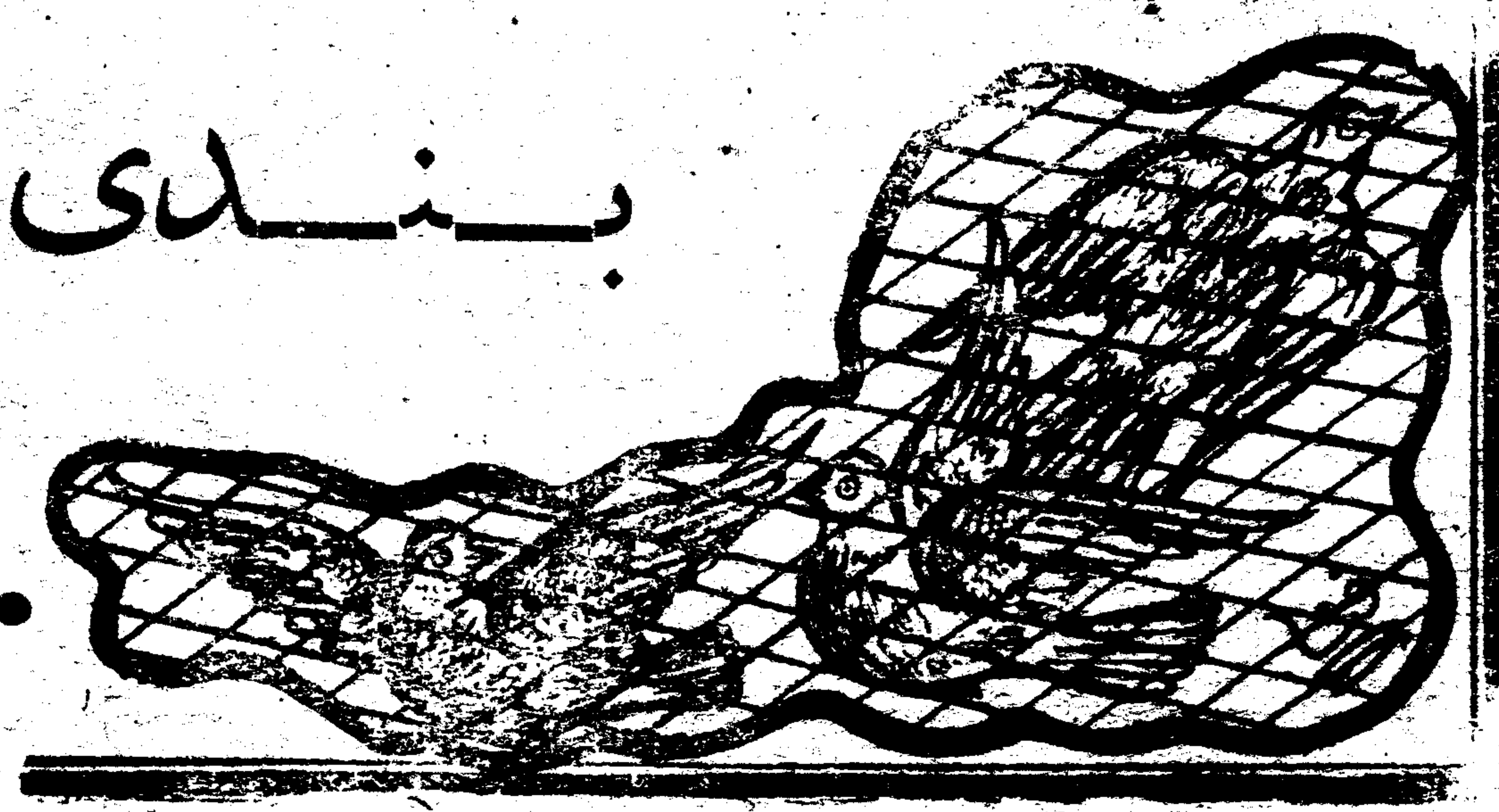

چه ستا د پښو د زنګ آواز واورمه
د زولنو مې شر نګهار یادېږی
ته هم بندی یې دانسان په لاس کښې
ځکه خو نخوارې استعمار یادېږی
خدایږ و کوتره ستا د حال په لیدو
په جېلخانو کښې مې احرار یادېږی
چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبوبې شیرین گفتار یادېږی
چه ستا رنګینې ښکلې ښې ګورم
نومې د ښکلې یار سنګار یادېږی
چه نوم دې واخلم اې نېک مرغه مارغه
د آزادۍ روغې رو یبار یادېږی
ته مې استا ځی شه پیغام مې یوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یار یادېږی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زړوی
خوږلی طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران څاڅکی دخدای رحمت باله شی
څـه چه اوری خدای به کړی مقرروی

داهم یو خیال

په مستو میو مسته مستی سره پیداشی
یوشین چمن ته راشی او شنه شی په خنداشی
وفا په وعده وکړې زما د زړه طبیبه
رنځور د انتظارته د درد اورنځ دواشی
کزې دګلو خانګی داستاپه احترام شی
ګلرخې ته مشغوله دګل په تماشاشی
دګل د بوټو شاته ما ځان وی غلی کړی
نا څاپه زه پیداشم لز شانتی وارخطاشی
باطن کښی بنه خوشحاله ظاهر کښی لز ملاله
په نازاو په غرور دېر زما لوری ته راشی
ته وګورې سپوږمۍ ته زه وګورم ستا مخ ته
زه هم په تماشاشم ته هم په تماشاشی
زه هیله درښکاره کړم ته ډېرو کړې نازونه
یو څو شیبې جنګی شی یو څو شیبې پخلا شي
حیران شم چه داځنګه یوځل شی مهربانه
ستم ځینې جلاشی وفاسره آشناشی
د مینې په دنیا کښی سلطان اوملکه شو
خمار له بې خوبۍ نه رنګینه له حیا شی
سر کښېږدې زما غېږ کښی تسلیم د پاکی مینی
له سره ترقدمه یوه ټوټه وفاشی
ګل توی شی ستا په غېږ کښی له اوسی زما په غېږ کښی
زه ستاد عشق (فنا) شم او ته راته لیلا شی

میوه

دبادام په خیر سوری ړوندبه دی
هغو سترگو کښی چه شرموحیا نشته
د کور په کور کښی جوړ شیرین‌محفل دی
خو یاران د زمانې کښی و فا نشته
د گیلاس گیلاس کښی ښه خوازه شربت شته
خودزړو پیاله کښی صدق و صفا نشته
د فلك له لاسه شین دناك غمناك زړه
چه د نرخ بازار کښی‌ولی بقا نشته
د سرو شونډو په عناب صفر اما تېزی
دمین تندې‌ته بله‌دوا نشته
بهی نلری زیړ رنگ ستا ای ړنځوره
ناك مڼه د مخ اوزنې (فنا) نشته

دپښتونخوا دغرونو آواز

زیړو سرو گلانونه لمن کښی گلستان لرو
ډیربښه رنگین‌بڼ یونه مالیاراونه دهقان‌لرو
ښی‌ښې منظر ې شنه چمنونه اوباغونه‌ډیر
شاو خوا دروکښی دریابونه مست روان‌لرو
غټې جگې ونی ځنگلونه بوټی هررقم
گل لرو اغزی لرو غا ټول او ارغوان لرو

دوبی کښی هم واوری وی زمونږ په جګوخوکو کښی
ځکه پسرلی کښی مونږ هم ژمی هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
پی غونډی ښی پاکی اوخوږی اوبه روښان لرو
هر کله وی خلاص زمونږ دمینی غیږکیږ دیوته
هم د مستو پیغلو ښو ځلمیانو ډیر خوبان لرو
لوی لوی ګر نکونه مودعزم او ثبات ښی
تل چه کوی لوبی د شاهین سره زرکان لرو
ډکه له هیبت و پری نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غلیمه چه زمروغونډی غرشان لرو
ینو د زمانی دتغییر او تحول شاهد
زړوکښی حکایات اوروایات ګوره بی‌شان لرو
ډیری حادثی ماجرا ګانی مولیدلی دی
ډک د زمانی د تاریخو نو لوی داستان لرو
تیزی موتر اوسه دی ر نګینی د غلیم په خون
خاورو لاندی ډیر دوطن لارکښی شهیدان لرو
ډک لهسر لوړه او افتخار ځینی تاریخ زمونږ
هری تیزی شاته مرچلونه نما یان لرو
ننګ او غیرت روزی شامدام آب و هوا زمونږ
تاج یو مونږ دمځکی ننګیالی خلمی ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جګواله زمونږ
نه یا ستو مغروره پر سر لاره د کاروان لرو
ګله به تر سره شی آرزو هوس ارمان زمونږ
زړوکښی ډک کانونه دیاقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوږه ژبه ستا یل شوی یو
مونږ ځکه (فنا) درد مند شاعر او ترجمان لرو

خــــاوره

توریمه په رنگ خو سره لعلونه سره گلان لرم
غیږ کښې د شیرینې او لیلا پشان خو بان لرم
یوسر کښې مې بې بوستان اوشنه شنه چمنونه دی
بل سر کښې مې وچ دښت و بېدیا او شاړ ډاگونه دی
ځان که دې لږ خوار کړ زه به جوړ در ته گلزار شمه
زه که دې له یاده ووتم نو بـه خار زار شمه
لاس دې کړه تنبا کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وکړم پر مختگ نړۍ کښې د پر په ښه نوم یاد شمه
سر له مانه جار کړه ومې ساته له دښمن ځیغې
لاره کښې د ننگ ناموس و پر بزه مه کشتن ځینې
مـانـه پیدا شوی یــې (فنا) زه ستاجو هریمه
مـاتـه کم نظر مه کوه گنج د سیم او زریمه

تیزه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبیه شی
لیونی قیس ته باران زما لیلاده
چه په سرو وینو گلگونه شمه هله
له گوهر اولعل نه جگه زما بهاده
دوطن په خپواکی کښې لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنگر زماده

د خوارانو حال ته ځیر شه اې بډایه
چه یې ستاپه‌دروازه کښې شور غوغاده
که نه ستامانۍ به رنګه کرمه پوه شه
چه ولاړدې دمانۍ تاداوپه‌ماده
زه په تله کښې مقیاس دکم او زیات یم
حق باطل کښې عدالت زما معناده
زمرد لعل و یاقوت زمانومونه
زماغیږ کښې لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه‌ډیر بنه کلک درسونه
چه ټوټه مې د ثبات عزم دنیاده

کوچی

له‌حیااوشرم‌ونازه ډکه پکه
لکه ناسته چه‌وی ناوې په ډولۍ کښې
دکمیس پاولې یې ستوری مخ سپوږمۍ وه
ځلیده اوبریښیده توره کیږدۍ کښې
یابیوریځ دتورګاکل په‌مخ خوره شوه
یابه‌وه کیږدۍ رڼانه ډې سپوږمۍ کښې
بې حیاوږمه به‌ورغله کیږدۍ ته
ځان بې واچاوه دناز غاړه غړۍ کښې
په زړګی کښې یې اوربل دپیغلتوب‌و
ناقراره دځوانۍ په بې صبرۍ کښې
د هوس هیله ارمان سره مشغوله
تاویده را تاویده به په مستۍ کښې
شوه ناڅاپه د (فنا)له خیا له پټه
دکیږدۍ پرده یی‌ولویده سېلۍ کښې

آسمانی پیغله

ته دشپې ناوې یې دې لویې فضا کښې
را روانه یې په ناز ستورو نڅا کښې
لکه نجل په ناز غرر و او په نخرو ځی
شه سنگینه په تکمین او په ورو ورو ځی
هسې ښکارې د شاعر دخیال نظر کښې
لکه پیغله چه ښکاره شی سره زر کښې
خوارغریب شاه وگدا دی خریدار ستا
نه ولور دی پاکل شوې نه رو یبار ستا
کله بدر او محاق کله هلال شی
یا د سپین مخ تورو وروځو په مثال شی
د محاق څادر نه نیم مخ را ښکاره کړې
لکه پیغله پلو لاندې ننداره کړې
د خمار او کیف نه ډکې تماشې ستا
خورې بحر و بر فضا کښې پلوشې ستا
کیفیت د پاکې مینې ستا رڼا کښې
د ښایسته حسن جلوې دې تماشا کښې
د خوبانو په مثال کله کېدای شی
د دلبر سره می سیال کله کېدای شی
نه دې پوزه نه دې غوز نه دې شین خال شته
نه دې یارغوندې ښایسته ښکلی جمال شته

★نه دي سري ستر گی★خماري نه سور★شال شته★
نه★دي ناز او★د کږو کتو★کمال شته
خو★بیا هم دیار★تسل کړم په★د یدار ستا
د زړه★چاك گندم★د وړانگو په★هر تار ستا
نه ظالمه★ستمگره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځیني ډیره★و فا★داره
د فراق شپه★کښې دي وړانگي★سري لمبي★دی
★پلوشي دي زخمي★زړو نوته★برچي دی★
دو★صال دشپي★څراغ تر★صبحدم یی
دمینو★پاك محرم★همراز★همدم یي
اي دښه★حسن او★رمز و راز★خاوندي
اي دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندي
معجزه دي★را ښکاره★شق القمر★کښې
ننوتي یي★گریوان د★پیغمبر کښې★
★ستا له نوره★دك دمیو★پیمانه شي★
ستو★ری ستا د★مخ په شمعه★پروانه شي
ډکوي★ د خیبر★لار سپینو★شید ونه
جوړوي د کیمیا★بوټی له★اغزونه
تالیدلی★دمستانو★پیمانی★دی
تالیدلی★دخوانانو★جبل خانی★دی
تالیدلي★په سرو وینو★شهیدان★دی
★تالیدلی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پټه شي★د ورېځو په★څادر کښې
یا★غاړه شي★د ناروغ سره★بستر کښې
زېړه★ښکاري★د شړشم دگلو★باغ یي
د غریب★د لار دخوار★د کور و★څراغ یي
ستا څراغ★د مظلومانو★سره مل★دی
★ستا رڼا★کښې نه رهزن★شته او نه غل دی★

اې سپوږمیه ته دسپینو زرو جا م یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما ښا م یې
په یوه سترگه ټو ل گورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو کښې شیر ینه
دمجهولو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شره اوس لږ په امان یې
شرق و غرب سره آ رزو ستا د و صال شته
ستا په سر نړۍ کښې شور او قیل و قال شته
اې سپوږمیه ځوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا ځوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز و ی
په سا حل کښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندېښنه وی نه ا غیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

او ربشې

زه ببشکه دغلو د ا نو امیر و م
چه خوراك د هر مسكین او هر فقیر وم
مدر سه دپند عبرت مې افسانه ده
معما د قنا عــت ز مــا د ا نــه
دانسا ن د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

ډير تـوپـير دی‌پـيد اشـوی پـه جـهان‌کښې
حيـوانـی فطرت غـالـب شو پـه انسان‌کښې
زه پـخـوا و مـه خـو راك د ا نسا نـا نـو
خـوروی مې اوس انسان پـه بـو دګـا نـو
دغـوايـانـو دپښو لا نـدې يـم‌غـوبل کښې
اوس د خروتوبره کښی‌پروت‌يم‌هرغوجل‌کښی
زمـاشر ا ب پيری ګـا فـرپـه سيم‌وزر نـن
مسلمـا ن را تـه پـه ګـمه‌کړی نـظر نـن
زه‌دفـقـر خـاکـمار ی‌ه تـه کـــيميا يـم
(فنا) ر نـځ د حـر ص و آ ز تـه ښه دوايـم

سپين زيری ماليار

يارانې‌مې دبلبل‌او ګل‌ليدلی✲سې‌نغمې‌مې د مرغانواورېدلی
صبا يی به کرځېدم دګلو خوا کښې
لور رمبی به‌مې‌هر کـله وپه ملاکښې
له اوبونه‌مې‌اخيستی دصـفـا د ر س
لـه‌بلبل‌نـه مـې اخيستی دوفـادرس
د سپو ږ مۍ دشپو لذت‌مې‌نه‌هېرېږي
د خوږو مېوو نعمت مې نه هېرېږي
ما غاړی غاړی ليد لی ډېرې خا نګې
ما ليدلی د سپوږ مۍ زرينې و ړ ا نګی
دلمر څرك په‌ژبه‌دا اقر ارمی‌يادد ی✲دشبنمو دنيستی قرار‌مې‌يادد ی

زما لاسونو پښو کښې د پراغزي دي تللي
د پراغزي ما په اغزيو دي اېستلي
بارانو نو د پرژړ لي دي صحرا کښې
ما څو ځان اغزي رېبلي دي بېديا کښې
چه ياد پېږي مې د اوچ او شاړ د اګونه
د غا ټول پښان مې زړه لړي داغونه
د خوښي سروغمونه شته هر ځاي کښې
هم خندا ځانته ژړا لري په پاي کښې
د آبشار و فوارو فريا د ژړا ده
د غوټي د خوښي ژوند يوه خندا ده
ماليدلي دي رنګين ښايسته ګلونه
د خوبا نو په اور بل ټېر لاسونه
مستي پېغلي ګرځېدې به په هر بڼ کښې
مينا ن به غېږ په غېږ و په چمن کښې
ګلولاندې به وېدې وې نجوني ځواني
په سينو به يې د پرې د ګلو پاڼي
اندامونه مې څنا رغوندې لړز پېږي
د شبنم په څېر مې او ښکي راتوېږي
ضعيف شوي نور دستر ګو کم مې زور دی
په څراغ د زړه کښې بل دمېني اور دی
د سپين ګل پشان مې زيړه شوله سپينه
څو څو انېږي زما پس ته پس تمينه
پسرلي کښې (فنا) شين بڼ او بوستان دی
پرما و اوره اوري عمر مې خزان دی

دشکوفې جشن

شکوفې دطبیعت شهکار هنریې
ته د ځانګو په افق کښې سپین‌سحریې
دماشوم په خېر دښاخ زانګو کښې زانګې
ګوشواره‌یې ته‌دښکلې پېغلې ځانګې
ستا په‌ګل کښې‌دځوانې پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښې دې دعشق اومینې‌راز شته
تل‌په‌تاوې ښکلې ځانګې‌مرمر ینې
لکه‌خیال سره غاړه وې لېچې سپینې
یې د لښتوپه سپنسې کښې مرغلرې
سپینې‌غاړې ستا امېل ته منتظرې
دګلپاڼو توېدل دې یوطوفان دی
دګوهراو مرغلر وجوړ باران دی
لکه‌سپین زرلاس د ځانګې نه‌تویېږې
د چمن دپېغلوبوډو پښو ته لوېږې
په تا جوړه بڼ کښې جشن چراغان شی
ډیر خوبان دې په‌ښکلا مین‌حیران شی
غوړوکې ته دښکلا سترمظهر یې
چه دپېغلې ځانګې سپین‌ورېښمین څادریې
رسېدلې دښکلا په لوړ معراج‌یې
چه دناوې دلاس ګل او د سرتاج یې
ته په ځانګو کښې خیالې‌ید بیضایې
دبهار ناوې دسپینې‌خولې خندا یې
یادوې ژمې واورینې ځانګې‌ما ته
ځیروې مې د غریب دتن خا متا ته

بنه لطیفه اوپسته‌یی لکه سپین لاس
ستا لمن نه‌لیرې غواړم د گلچین لاس
پاك لمنه یی داغ نشته ستا لمن کښی
کاشکی خښ شمه(فنا) ستا په‌کفن کښی

دارغوان مشعل

هره ځانگه می د سرو گلو مشعل دی
لکه سرې منگلی اورپه ما کښی بل دی
زه دطور دغره داوریو انعکاس یم
په نکریزو ښه‌رنگین دقدرت‌لاس یم
خو دسرو نو کانو تیغ خنجر می نشته
دهنر لاس یم اغزی ضرر می نشته
پاڼه گل می زمرد یاقوت مرجان دی
دشاعرخیال‌ته می ځانگه د جنان دی
تل دغرو دامان په ماباندې رنگین وی
خو نه زما لمن نا پاکه او ننگین وی
زما لمن‌ته دگلچین نا پاك لاسونه
نرسېزی یم دغرو باننگه نجو نه
تشبیه‌نکړې زماځانگه په‌خونین لاس
یا دظلم په سرو وینو کوم رنگین لاس
که می وپوښتی (فنا)څوك په قیامت کښی
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښی

دور ښمو چنجی

دتوت پاڼه‌می خوراك‌دی‌چه‌نبات‌دی ✻ دور ښمو په‌کفن کښی‌می‌ممات‌دی
دور ښمو په‌چنجی‌مشهور حیوان یم ✻ انسانی خدمت‌ته‌جار ز ماحیات‌دی

د شبنم مرغلرې

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټۍ پیا له کښې عطر دګلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پـر ځی ستا په تورې شپې کښې هم رڼـا شته
ته دګل په مخ خولې دشرم اوناز یې
هم دآب هم دآ بر وسپیځلی راز یې
دشنېلي په تېره څوکه هسې ښکاری
لکه اوښکې وی بڼو باندې ولاړې
داغزی په نیش کښې جوړ دزهر افسون یې
په ساغر دګل کښې خوږ شربت میګون یې
هسې ښکارې دشنېلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل دپیغلې .تن کښې
تـه صدف یې دسپین غاښ خوله دغوټۍ کښې
یې دستور و ګوشواره غوږ دسپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې دچمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس ږلۍ باران ستا
په نڅا او پټ راځی دشپې چمن ته
بیا په غلا صبایي وخته ځی وطن ته
ته دشپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خو دورځې بیا وږمه راز دممات یې
د نسیم په وزر الوزې آسمان ته
ته په لمر مینې یې ځې د عشق جهان ته
ته چه والوزې دګل مخ شي بې آبه
غوټۍ واړه بې پردې شي اې سیمابه

له پستی نه‌ځې دعلوې پاك حرم ته
محوه کېږې له و جوده ځې عدم ته
د حيات اوبه اوهم دمرګ‌سراب يی
دفانی ژوندون تعبير لكه حباب يی
ته روڼې اوښکې دستورو دژړا يې
درسته شپه ژاړې صبا ته بيا خندايې
ای‌شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښی
ژاړې او ښکې تو يوې دچا په غم کښی
ګوندې ستابه‌کوم‌يتيم کو نه‌يادېږی
چه‌دې او ښکې په دې شپه کښی راتو يېږی
يابه ناوې دواده شپه کښی ژړېږی
په‌الماس‌ګوته‌سره زرجبری‌ودېږی
يې دآب ، آ برو ، حيـا او صفا ټکی
دذردمند شاعر د زړه د ژړا ټکی
ستا دانې زما د نظم آب و تاب دی
هر يو څاڅکی دې په در ګوهر حسا ب دی
په ګلپا ڼی کښی(فنا)تـه‌زوړشرابـې
دهنر اوشعر جهان کښی‌انقلاب يی

☆ ☆ ☆

مرګ‌او ژوند

طبيعت‌په‌پسرلی‌کښی ژوندی‌کېږی
بيا‌په دوبی‌کښی پخېږ ی ځلمی کېږی
شی‌ر نځور دردمندزهير اوزېړخزان کښی
ژمی‌مری چه دېر ناتوان‌سپين‌زيری‌کېږی

دبزگر چیغه

د وطن دبې نیا لکی نن ماشومان دی
روزل کېږي ددې خاورې آب هوا کښی
د توبی ژړاباران دخدای رحمت دی
خو د زهد فصل سوزی په ریا کښی
چه کرېږهغه به رېبی لوی متل دی
دحرام تخم حاصل ، حرام زنا کښی
مزرعه به می سمسوره تل مدام وی
د نیکی تخم کرم دزړو بېدیا کښی
دنیت اخلاص اوصدق احسان بزگریم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا کښی
دژوندون حاصل څه نه دی بی عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) کښی

خېشاوه

خېشاوه که داادب بڼ په قلم شی
نوبه هله شین زرغون د زړه حرم شی
ای ځلمیه د هیواد دبڼ مالیا ړشه
باخبره داغزیو له آزار شه
خېشاوه کړه له محیطه خنهو خارتول
چه وطن شی بڼ بوستان گل وگلزار تول

بنایی پرې شی د خو درو بوټو سر ونه
چه یی ګټې ځینی د پر وی ضررو نه
دنهضت بڼ و بوستان بنه پاك صفا کړه
خطر ناك اومضر بوټی ټول امحا کړه
ته کړه پاکه د هیواد دپیشرفت لاره
د ظالم او د خاین له خس و خاره
په بر چه که خیشاوه د ظلم بڼ شی
(فنا) هله به سمسور باغ د وطن شی

تمباکوخه وایی

★ زما پا ڼه د چلم د خولی تاج دی ★
★ په لمبو کښی سوزیدل زما معراج دی ★
★ په منلی د یارا نو انجمن کښی ★
★ لرم ډیر خریداران په هر وطن کښی ★
★ د لیو ګیو په حلقو کښی می بندیان شته ★
★ زولنو کښی می پابند ډ یر عملیان شته ★
★ که څه هم مضر دښمن زه د روغتیا یم ★
★ د دوکتور طبیب حکیم د رنځ دوا یم ★
★ زه د ښمن یم دهغه چه زما مل شی ★
★ کیوچنیان زما عمل کښی بد عمل شی ★
★ له سیروشونو وخو لکی اخلم چه سیګار یم ★
★ پاکی خولی مردار وم که زه نصوار یم ★
★ که څه هم زما لوګی نا پاك حرام دی ★
★ خوعا قل آزاد انسان زما غلام دی ★
★ بد لوم زر په اېرو دامی کما ل دی ★
★ سوزوم پیسی دخلکو دامی چال دی ★
★ لوبی کړم په هوش او فکر د انسان زه ★
★ دبشر تمیز (فنا) کړمه حیران زه ★

غاټول

د صحرادوچو شونډو ترجمان یم
غم شریك دلعل یاقوت او دمرجان یم
د ښتونو تما شا کړم ځګرخونه
دوطن غم په سر وو ینو کړم ګلګونه
زه له باغ اوله باغوانه بې نیازیـم
د خونخوارودرنګینو پنجورازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمي کړم
داغ په زړه دوچ ډاګونو بې آبیکړم
زه دسرو ستر ګو داڼښکو پیاله یم
په سرو وینو لیکل شوې مقاله یم
تورو خاورو ته بهٔ ور کړ مه سره وینه
په هوس دسر سبزۍ په ډېره مینه
دلیلی دښکلی مخ سره همراز یم
دمجنون داغي اړمون سره دمساز یم
خال په ښکلي مخ داغي کړم په ځګر زه
د مین د زړه له حاله یـم خبر زه
دشهید دقبر سرته بل څراغ یـم
دمزار په شاوخوا یې رنګین باغ یم
دزړه داغ مې درنګین زخم تعبیر دی
زما سور رنګ دشهید دروح تفسیر دی

نا روا خولگی له سرو شونډو گلگون کړم
تو یول دبیگناه خون ځگرخون کړم
د(فنا) دزړه د زخم لوی شاهد یم
درد مندانو ته دده درنغ قاصد یم

قفس

بیگناه ته پاك محل جنت نشان یم
گنهگار و ته دوزخ په دې جهان یم
که مظلوم او بیگناه په ما کښې بند شی
نود دوی د او سپلو آتش فشان یم
د قاتل زانی رهزن او غل د پاره
زه دقید او اسارت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الزام په قلمرو کښې
دخاین ژوندی جسد ته گورستان یم
لرم شر تک دزولنو ځنځیر هر گوټ کښې
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان یم
سلطنت یم د یوسف غوندې صادق ته
دخلیل پشان خلیل ته گلستان یم
په تفسیر دمعمامې (فنا) پوه شه
پیژند نه کمې غواړې زه زندان یم

★★★

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرکې ته

تا ته چه گورمه بهار یاد یږی
د پښتونخوا مځکه کوهسار یاد یږی
کله چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانو سره ښکار یاد یږی
چه ستا د ناز او نخرو تګ ته گورم
هله د یار د نازرفتار یاد یږی
کله چه ستا ښکلی څېره وینمه
نو د محبوبې تش دیدار یاد یږی
چه ستا نغمې مې غوږ ته ور سېږی
خوږی خبرې د رو یبار یاد یږی
چه په قفس کښې ستا سندرې واورم
د گنهگار و استغفار یاد یږی
ته چه خوږې مستې بدلې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یاد یږی

گلچین شاعر

د جمال شا ✲ عریم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ✲ ننوزم بیا د حسن او غېږ گلشن ته
ټو ✲ لومه د ✲ ښکلا ښایسته گلان زه
✲ ✲ ✲ جو ړوم ځانته د گل نوی جهان زه
✲ دپستې ✲ سینې باغچه کښې گل گلزار دی
✲ د نجلۍ په غېږ کښې موج گل د انار دی
په ✲ رنگینو لباسو نو آراسته ده
✲ د وصال شپه کښې د گلو گلدسته ده
نرۍ ملا ✲ یې گلدسته د سپینو گلو
✲ د ✲ سرو گلو گلدسته یې په منگلو
دا پرسربا ندې ✲ هم ایښې دگل تاج ✲ دی
د ✲ دې وصل د ارمان آرزو معراج دی
زې دستر گو په نرگس ✲ کښې شراب څمګه
گلا لی ✲ مخ نی عرق د گلاب څکمه
دسروشونډوله گلزار یې ✲ غوټۍ اخلم ✲
دې غوټۍ نه ✲ ښه شیر ینه خو لگۍ ✲ اخلم
چه د ناز د نازبو په بوی ✲ مستېږم ✲
بیا دعطر وبوی جهان ✲ کښې محوه ✲ کېږم
زه (فنا) شاعر یم عشق زما گلشن ✲ دی ✲
زه بلبل یم د گل ✲ پاڼه مې کفن دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیوان شو
عقل او نطق ور سره یو ځای شو انسان شو
دځوانۍ او پېغلتوب ژوندون بهار و
چه دمرگ چپاو پرې راغۍ بیا خزان شو

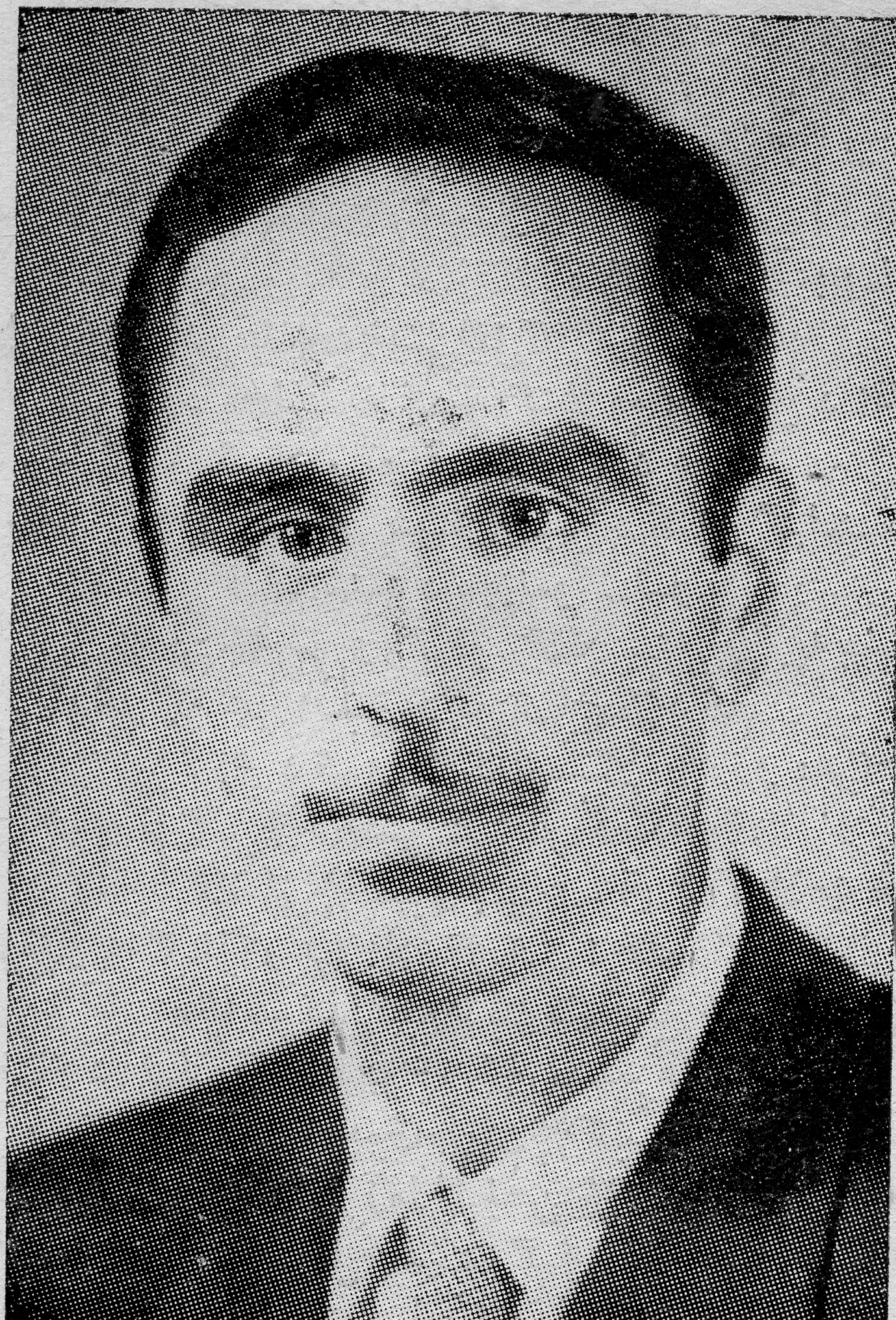

PROPERTY OF ACKU
6185

محمد جان (فنا)

پای

څونږی کښې دژوندون اومرگ نظام شته ☆ دبقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دی نشته هغه ته یې ☆ بل ضرور دهر آغاز پسی انجام شته

کور وداني

د ښاغلي قندهاري د دولتي مطبعې د رئیس له هغې ښې او په زړه پورې همکارۍ له کبله چه ددې کتاب د چاپولو په متعلق يې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کومي امتنان د نمانځنې سره هغوی ته څرګندوم.

د ښاغلي چراغعلي دحروفچینۍ مدیر، ښاغلي ګلاب الدین مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکوونکو هغه زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلي کولو کښې ایستلی دی دیادونې او قدر وړ بولم او د دولتي مطبعې دټولو کارکوونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:ـ ګلبرګها — دفارسي نثرونومجموعه
۲:ـ د اورلمبې — (نظم)
۳:ـ چارګل — (نظم)
۴:ـ پتنګ — (نظم)
۵:ـ دشاعرخیال — (نثر)
۶:ـ فریادی شاعر چاپ شویدی

سمون لیک

مخ	کرښه	ناسم	سم	مخ	کرښه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	ه	۶	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړېدلی	ی	۲۵	رزښت	ارزښت
د	۸	پشرلی	پسرلی	۱۶	۱۳	نندراه	ننداره

DE
SHAER PESARLAY
BY

M. JAN (FANA)

APRIL 1961

KABUL

دولتی مطبعه

کابل
(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library